

UVODNA RIJEČ

Uvodnik za gluhe

Fenomenalan je pridjev koji opisuje onoga koji se izdvaja iz običnoga po svojoj veličini, snazi i sl., vrlo rijedak, izniman, izuzetan. Tako kažu jezikoslovci. No, kad Ministar službeno obznani kako je Hrvatska fenomenalna zemlja za život, a netom prije ju opiše kao zemlju u kojoj rastu mirovine i plaće, onda se već pitate kako to već i sami niste primijetili, već to duboko znanje posjeduje samo On, Ministar.

Znanstvenici kažu kako postoje dva načina da se uzdigne čovjek iznad čovjeka, oba poznata u cjelokupnom razvoju civilizacija. Prvi je vrlo naporan: da budeš bolji, veći, pametniji, spretniji od sučovjeka; a drugi je lakši; da sučovjeka ponižavaš. I sad se pitam da li je mlađahni ministar pametniji od nas suljudi ili nas je, pak, toliko ponizio svojom sljepočom da bismo po logici podložnog morali povjerovati u njegovu gnosu o fenomenalnoj zemlji.

Ali, to nije sve. U istom javnom obraćanju On navodi kako „najranjivije skupine društva moramo na bolji način obešteti, uključiti na sudjelovanje u društvu, i, na kraju krajeva, omogućiti dostojanstven život, dostojanstveno bivanje u našem društvu i uključiti sve one koji se nalaze u ranjivim skupinama da budu integralni dio našeg društva“.

Dostojanstvo je česta riječ u govorima političara i političkim dokumentima, jedan od mnogobrojnih pojmova koje smo naučili upotrebljavati ne razmišljajući mnogo o njegovom stvarnom sadržaju. A što on u stvari označava i kakav bi trebao biti čovjek da bismo ga mogli smatrati stvarno dostojanstvenim? Taj čovjek sigurno nije siromašan i nije obezvrjeđen.

A mi smo zemlja 20 posto starijih od 65 godina od kojih je, prema Eurostatu 2020. zabilježeno 33,8 posto siromašnih. Pa kako ih i ne bi bilo toliko kad je još na početku mandata ove Vlade bilo „samo“ 50 posto mirovina ispod hrvatske linije siromaštva od tada 2.085 kuna, a danas ih je 66 posto (nižih od današnje linije siromaštva od 2.927 kuna).

Da je ministrov sud o životu u Hrvatskoj temeljen na subjektivnom dojmu, a ne na činjeničnom stanju, pokazuju razne statistike i izvješća. Hrvatska je pri samom dnu europske ljestvice kada je riječ o životnom standardu, od nas je gora samo Bugarska. Hrvatska se, s udjelom potrošnje od 13,3 posto BDP-a na prehrambene proizvode, na toj ljestvici nalazi odmah iza Rumunjske. Ah, da, na ljestvici općeg životnog zadovoljstva koja se mjeri od 1 do 10, Hrvatska ostvaruje rezultat od 6,4, a iza nas je i u ovom slučaju samo Bugarska.

Dva su suprotna stajališta o uzrocima siromaštva: stajalište da uzroke siromaštva prije svega treba istražiti u individualnim razlikama, dok je s druge strane prevladavala ideja da siromaštvo treba pripisati ekonomskim, političkim i kulturnim čimbenicima koji se javljaju na nejednaku raspodjelu bogatstva, eksploataciju ljudi koji žive u siromaštvu, neobrazovanost, niske prihode te izostanak socijalnih prilika na društvenoj razini. Baš zato što je ovo drugo stajalište imanentno europskom i hrvatskom „nasljednom“ svjetonazoru, percepcija uzroka siromaštva vladajuće političke strukture trebala bi dovesti do konkretnih poteza od strane vlade i na taj se način odraziti na položaj ljudi koji žive u siromaštvu, tj. liječiti i spriječiti ga.

Može li Ministar koji živi u fenomenalnoj zemlji pisati politike za siromahe iz stvarne Hrvatske? Može li on otvarati usta svoja za nijemoga i za pravo sviju nesretnika, kako reče Biblija. Teško. Najnepovoljnija situacija siromašnih nije toliko u njihovoj nemogućnosti da prežive, već u nemogućnosti da sami promijene situaciju. Dužnost onih koji nisu niti siromašni niti bespomoćni, a prije svega vlasti i vlada, jest da progovore za njih. Jer, sretan je čovjek onaj koji nije kriv zbog siromaštva svojih bližnjih. Jeste li, Ministre, i dalje sretni u fenomenalnoj državi?

U OVOM BROJU:

PRIJENOS VLASNIŠTVA NAD DOMOVIMA

Započeo proces vrijedan dvije milijarde kuna

HITAN ZAHTJEV PLENKOVIĆU

Za pravednije usklađivanje mirovina

INTERVJU

Nataša Ban Toskić, predsjednica Koordinacije liječnika obiteljske medicine

Liječnici kao policajci?

COVID DODATAK – KRENUO TREĆI POZIV

Vlada poslušala apel umirovljenika

NOVI MODEL OBITELJSKE MIROVINE

Hoćete li socijalni ili „pravični“ model?

Vodič HZZO-a

info.HZMO

Poštarina plaćena HP-u d.d. u sortirnici 10200 Zagreb
Šalje: Sindikat umirovljenika hrvatske,
Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2, 10 000 Zagreb

Visoka ocjena radu Nacionalnog vijeća

Svečana sjednica Nacionalnog vijeća

Dana 1. listopada 2021. Međunarodni dan starijih osoba obilježen je svečanom sjednicom Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe na kojoj je članovima prezentirano dvadesetak najvažnijih postignuća tijekom rada Vijeća od 2017. godine. Svi su dali visoku ocjenu rada Nacionalnog vijeća, koji je primjer dobre prakse nacionalnog dijaloga u široj regiji.

Na sjednici su predstavljene i mjere iz Nacionalnog plana oporavka i otpor-

nosti 2021.–2026. u okviru unaprjeđenja sustava socijalne skrbi, odnosno poboljšanja zbrinjavanja i skrbi o starijim osobama te unaprjeđenje kvalitete života starijih osoba. "Zajedničkim radom svih dionika u društvu doprinijet ćemo unaprjeđenju dostojanstva umirovljenika i starijih osoba, osnažiti međusobnu toleranciju i solidarnost te potaknuti socijalnu uključenost ove populacije", istaknula je uvodno na svečanoj sjednici Vijeća državna tajnica Marija Pletikosa. Predsjednica Nacionalnog vijeća Jasna A. Petrović prezentirala je brojne pomake

u poboljšanju položaja starijih osoba, naglasivši kako je unatoč poboljšicama zbog niskih i obezvrijeđenih mirovina poljuljano dostojanstvo umirovljenika.

Predsjednica Matice umirovljenika Višnja Fortuna pobrojala je desetak programskih točaka Nacionalnog vijeća do kraja mandata, naglasivši potrebu povećanja mirovina i kroz usklađivanje mirovina i jednokratnim intervencijama, kao i potrebu da se drugi mirovinski stup konačno transformira u dobrovoljni.

MINISTARSTVO FINANCIJA IGNORIRA UMIROVLJENIKE

Zatraženo posredovanje MROSP

Dana 25. listopada 2020. Sindikat i Matica umirovljenika Hrvatske uputili su Ministarstvu financija ponovljenu inicijativu za uvođenje novog načina izračuna dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje iz mirovine. Nakon što nisu primili odgovor, u više navrata su na sjednicama Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe, a posljednji put 9. rujna 2021. zamolili Dragicu Radojčević, predstavnicu Ministarstva financija u Nacionalnom vijeću, da prenese inicijative umirovljenika vrhu Ministarstva. Nažalost, komunikacija je izostala.

Kako je dodatni zdravstveni doprinos na mirovine krizna mjera zaostala iz 2009. godine, a od koje su političkim odlukama odmah u početku oslobođeni svi branitelji, kao i umirovljenici s nižim mirovinama, neshvatljivo je zadržavanje tog nameta na dio radničkih mirovina. Sindikat i Matica su višekratno predlagali da se, do konačnog ukidanja, doprinos obračunava na razliku visine prosječne neto plaće u prvih osam mjeseci prethodne godine umjesto na cijelu mirovinu, o čemu su u osobnom kontaktu krajem prošle godine upozorili i premijera Plenkovića.

Ministar Marić ignorira umirovljenike, pa je stoga od Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike zatraženo posredovanje u organiziranju zajedničkog sastanka predsjednica umirovljeničkih udruga i nadležnih u Ministarstvu financija, kako bi i usmeno obrazložili prijedlog, te dobili odgovor nadležnih.

PROMJENA NA ČELU SUH-a

Jasna Petrović v.d. predsjednica

Na 3. sjednici Predsjedništva SUH-a održanoj 14. rujna 2021. godine u Zagrebu došlo je do promjena u vodstvu Sindikata umirovljenika Hrvatske. Naime, izvještaj o radu i realizaciji programa SUH-a za razdoblje od 16.3.2021. do 6.9.2021. Predsjedništvo nije usvojilo te je na istoj sjednici dosadašnji predsjednik Anto Kuprešak podnio ostavku na mjesto predsjednika.

Članovi Predsjedništva jednoglasno su prihvatili njegovu ostavku. Za vršiteljicu dužnosti predsjednice SUH-a većinom glasova izabrana je Jasna Petrović, dosadašnja zamjenica predsjednika, te će ona tu funkciju obavljati do sljedeće izborne Skupštine. Anto Kuprešak nastavlja raditi u SUH-u kao pravnik u Pravnom savjetovalištu.

Vlada poslušala apel umirovljenika

Ovaj put je Vlada RH brzo reagirala. Predstavnici umirovljeničkih udruga su 8. rujna ove godine na 5. sjednici Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe RH postavili zahtjev za otvaranjem trećeg roka za isplatu solidarnog Covid dodatka, a 23. rujna uputili su i otvoreno pismo premijeru, obrazlažući kako je prema procjenama Vlade taj dodatak trebalo dobiti 850 tisuća umirovljenika, a dobilo ih je čak 140 tisuća manje, odnosno samo 710 tisuća umirovljenika.

Matica i Sindikat umirovljenika upozorili su kako dobivaju na stotine poziva ogorčenih umirovljenika koji imaju manje od 4.000 kuna mirovine, a nisu ostvarili pravo na isplatu Covid dodatka zbog različitih birokratskih razloga ili nedovoljne neinformiranosti. Najviše čudi velik broj korisnika s mirovinom do 1.500 kuna, koji su unatoč tomu što ne primaju stranu mirovinu, ostali bez jednokratne pomoći od 1.200 kuna.

Informacija o isplati Covid dodatka do mnogih uopće nije došla, a ostvarili su mirovine i u Hrvatskoj i u inozem-

stvu, te nisu podnijeli zahtjev, odnosno dostavili dokaz o iznosu mirovine koju primaju iz inozemstva. No, brojni su i oni koji su radili u inozemstvu, ali za taj staž ne primaju nikakvu mirovinu, te su mislili da im zbog toga dokaz o inozemnoj mirovini niti ne treba, te su i oni ostali bez Covid dodatka.

Nepravda je učinjena i umirovljenicima koji su zaposleni do polovice radnog vremena, ali im zbroj mirovine i plaće svejedno ne prelazi 4.000 kuna, a ima i primjera osoba koje zbog birokracije nemaju prijavljeno prebivalište u RH, iako u njoj žive cijeli život te nisu dobile dodatak.

Sindikat i Matica, a pridružio im se kasnije i HSU, zatražili su da se pod hitno ispravi nepravda i svima navedenima omogući isplata solidarnog Covid dodatka do kraja ove godine.

Vlada je 30. rujna 2021. donijela Odluku o izmjenama Odluke o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica uzrokovanih epidemijom bolesti Covid-19. Huraa!

Dakle, svi oni koji imaju pravo na isplatu Covid dodatka, a to su oni s mirovinskim primanjima nižima od 4.000 kuna, potrebno je da **najkasnije do 30. studenoga 2021. podnesu zahtjev za isplatu i dostave dokaz da ne primaju mirovinu iz inozemstva odnosno, ako primaju, kolika je ta mirovina.** Isplata će biti do kraja godine.

Oni s mirovinama nižima od 1.500 kuna imaju pravo na 1.200 kuna jednokratnog dodatka, od 1.500 do 2.000 kuna mirovine – 900 kuna, od 2.000 do 3.000 mirovine – 600 kuna, a za mirovine od 3.000 do 4.000 kuna – 400 kuna.

Hoće li ovaj put informacija doći do umirovljenika, hoće li oni koji ne čitaju novine, ne služe se internetom, nemaju radio niti televizor, uspjeli ostvariti to svoje pravo? Ne znamo, iako su upravo ovi najizoliraniji i najsiromašniji - najpotrebitiji. Sindikat umirovljenika je stoga odlučio obratiti se lokalnim medijima s pozivom da učestalo objavljuju upute za dobivanje Covid dodatka.

J.A.P.

HITAN ZAHTJEV PLENKOVIĆU

Za pravednije usklađivanje mirovina

Matica i Sindikat umirovljenika Hrvatske uputili su 29. rujna 2021. hitan zahtjev Vladi RH za izmjenu formule za usklađivanje mirovina. Postojeća formula nastavila je srozavati udjel prosječnih mirovina u odnosu na prosječne plaće, te je taj udjel u lipnju ove godine pao na rekordno niskih 35,99 posto. Umirovljeničke udruge zatražile su da se umjesto sadašnjeg modela uvede usklađivanje mirovina prema 100-postotnom iznosu povoljnijeg indeksa rasta - plaća ili cijena, a taj svoj zahtjev već godinu dana ponavljaju i na sjednicama Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe. Stopa siromaštva svih starijih od 65 godina dosegla je 33,8 posto, a čak 66 posto mirovina je ispod hrvatske linije siromaštva. Podsjetimo da je 1990. udjel mirovine u plaći iznosio čak 75,3 posto!

Takvi podaci su alarmantni i apsolutno zabrinjavajući jer se temeljem zakonom propisanog modela usklađivanja sustavno osiromašuje umirovljenike postojećom nepravdom formulom za usklađivanje mirovina, kojom se mirovine povećavaju prema samo 70 posto povoljnijeg indeksa rasta cijena odnosno plaća. Ta se formula očito mora mijenjati.

Usklađivanje u stopostotnom iznosu bi samo zaustavilo daljnji pad realne vrijednosti mirovina, pa

je stoga potrebno i povećati mirovine najugroženijih skupina umirovljenika. Zbog toga umirovljeničke udruge zahtijevaju da se mirovine onih koji primaju mirovine u iznosu manjem od 2.000 kuna, usklađuju prema indeksu od 120 posto rasta povoljnijeg indeksa, a za one koji primaju između 2.000 kuna i 4.000 kuna za 110 posto povoljnijeg indeksa.

Čak 414 tisuća umirovljenika prima manje od 2.000 kuna mirovine, a još 550 tisuća između 2.000 i 4.000 kuna. Provedbom ove inicijative, nakon desetljeća pada udjela mirovina u plaći, blago bi se preokrenuo proces, i za desetak godina došlo bi se do udjela od 40 posto, što je i dalje jako loše u usporedbi s drugim zemljama EU ili okruženja, gdje se udjeli kreću oko 50 posto.

Slični modeli većeg „nagrađivanja“ siromašnijih umirovljenika već postoje u Italiji, Latviji, Portugalu, Češkoj, te su ugrađeni kao opcija u zakone, a primjerice u Austriji, Bugarskoj i Španjolskoj se već nekoliko posljednjih godina uz redovito usklađivanje isplaćuju dodatne povišice siromašnijim umirovljenicima.

Potpisnice ove inicijative, Višnja Fortuna i Jasna A. Petrović, podsjetile su Plenkovića kako je 1. listopada Međunarodni dan starijih osoba, pa bi se moglo pokazati više razumijevanja za njihove zahtjeve.

Započeo proces vrijedan dvije milijarde kuna

Hrvatska je među najgorim zemljama u EU po pokrivenosti populacije starijih od 65 godina krevetima u institucionalnom smještaju. Pomalo bizarno zvuči činjenica da je RH još 2001. godine donijela odluku o prijenosu osnivačkih prava nad domovima na županije, no vlasništvo nije prenijela. Tako je HZMO svih ovih godina bio vlasnik 29 domova (31 nekretnine) i to je blokiralo županije da prošire svoje kapacitete i poboljšaju uslugu, dapače HZMO je s vremena na vrijeme tražio od županija da im plate milijunske iznose za iznajmljivanje prostora ili da kupe nekretninu. Uz jednu iznimku, naime 2017. godine za dom u Kninu prebačena su vlasnička prava na županiju, no drugi su još morali čekati.

Nakon dugogodišnjeg pritiska umirovljeničkih udruga i županijskih predstavnika, Vlada RH je u studenom 2020. godine konačno donijela zaključak kojim će se vlasništvo nad tim nekretninama prebaciti na županije, i što je najvažnije, besplatno. Riječ je o vrijednosti nekretnina od više od dvije milijarde kuna u 14 različitih županija! Koprivničko-križevačka županija prva je s kojom je HZMO ove godine potpisao ugovor o prijenosu prava vlasništva bez naknade (16. srpnja 2021.), a ukupna vrijednost nekretnine Doma za starije i nemoćne osobe u Koprivnici iznosi 52 milijuna kuna. Kako doznajemo od HZMO-a, do kraja godine trebali bi se potpisati ugovori s još devet županija.

Pula spremno čeka

Posebno zanimljiv je slučaj pulskog doma Alfredo Štiglić, koji je još prije tri godine ishodio građevinsku dozvolu za dogradnju krila zgrade i povećanje kapaciteta doma, i čeka da se konačno prebaci vlasništvo na županiju. HZMO im je ranije pokušao čak nametnuti plaćanje najamnine od 35.000 kuna. Ravnateljica tog doma, Vesna Grubišić Juhas nam je kazala kako će grad Pula i županija zajedno financirati dogradnju i

rekonstrukciju nekretnina doma s oko 40 milijuna kuna.

„Uz proširenje kapaciteta, poboljšat ćemo i uslugu. Ukinut ćemo trokrevetne sobe i napraviti dvokrevetne kako bi naši korisnici imali ugodniji smještaj. Napravili smo i koncept kućanskih zajednica po uzoru na četvrtu kategoriju domova u EU, gdje će sobe, dnevni boravak i kuhinja biti prilagođeni korisnicima. Izgradit će se i posebna depadansa sa 26 mjesta za kategoriju dementnih korisnika.“

Grubišić Juhas nam je rekla i da će prijenos vlasništva još više olakšati tom domu prijavljivanje na EU projekte, odnosno dobivanje novca iz EU fondova za poboljšanje usluga.

Definitivno najvrjednije nekretnine nalaze se, očekivano, u Zagrebu. Država je Gradu Zagrebu 2001. godine prebacila osnivačka prava nad 10 domova za starije, a prema HZMO-u, do kraja godine pravo vlasništva trebalo bi se prebaciti za pet domova – Peščenica, Centar, Sveti Josip, Medveščak i Sveta Ana. Vrijednost samo ovih pet nekretnina iznosi 558 milijuna i 610 tisuća kuna!

Zašto ne svi domovi?

Iz ureda za upravljanje imovinom Grada Zagreba su nam pak odgovorili kako je Grad u ožujku 2021. iskazao interes za prijenos

vlasništva nad svim nekretninama u Zagrebu koje koriste domovi za starije i nemoćne osobe. Riječ je o 13 nekretnina. Vlada je na sjednici 29. srpnja 2021. odlučila da HZMO prenese prava vlasništva za pet gradskih domova. Iz Grada očekuju, da kada se steknu uvjeti, takva odluka bude donijeta i za sve ostale domove na području grada.

Iz zagrebačkog Ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom su nam objasnili kako je Grad, svjestan kontinuirano rastućeg udjela starije populacije i njihovih specifičnih potreba, prošle godine donio prvu sveobuhvatnu Zagrebačku strategiju za unapređenje kvalitete života osoba starije životne dobi za razdoblje od 2020. do 2024. godine, te sukladno tome Grad kontinuirano nastoji poboljšati uslugu smještaja u postojećim domovima.

„Prvi specijalizirani odjel za smještaj oboljelih sa srednjim, odnosno srednje teškim stadijem dementnih bolesti otvoren je početkom studenog 2015. u Domu za starije osobe „Medveščak“ Zagreb, sljedeći u Domu za starije osobe Maksimir u siječnju 2017. dok su u novoizgrađenom dislociranom objektu Doma za starije osobe Park na adresi Lašćinska cesta 98a otvorena 2 specijalizirana odjela koja su s radom započela sredinom 2017. godine“, piše u odgovoru.

U tijeku su adaptacije i rekonstrukcije drugih gradskih domova, a u planu je i izgradnja objekta za 200 korisnika na području Gradske četvrti Gornja Dubrava, u neposrednoj blizini postojećeg Doma za starije osobe Dubrava – Zagreb. Kao i svima ostalima, prijenos prava vlasništva olakšat će i prijave na europske projekte i još veća ulaganja u smještaj.

Nadamo se kako će na red Vlade ubrzo doći i preostali domovi. Za kraj se samo postavlja (retoričko) pitanje zbog čega se moralo čekati 20 godina na prijenos vlasništva stvarnim osnivačima, iako se znalo da će to u vrlo kratkom roku povećati kapacitete institucionalnog smještaja starijih osoba?

Igor Knežević

Plan HZMO-a o prijenosu vlasništva domova do kraja godine:

- Brodsko-posavska županija, dom u Slavskom Brodu, 37.726.000,00 kn
- Dubrovačko-neretvanska županija, dom u Korčuli, 5.600.000,00 kn
- Istarska županija, domovi u Puli-Pola, Raši i Novigradu, 43.864.000,00 kn
- Varaždinska županija, dom u Varaždinu, 68.390.000,00 kn
- Vukovarsko-srijemska županija, dom u Vinkovcima, 52.000.000,00 kn
- Grad Zagreb, 5 domova, 558.610.000,00 kn
- Splitsko-dalmatinska županija, dom u Splitu, 233.560.000,00 kn
- Požeško-slavonska županija, dom u Požegi, 31.214.000,00 kn
- Primorsko-goranska županija, domovi u Rijeci i Krku, 105.880.000,00 kn

Hoćete li socijalni ili „pravični“ model?

Brojne telefonske pozive Sindikat umirovljenika posljednjih dana prima od udovica starije životne dobi koje preživljavaju s bijednim mirovinama, jer su u medijima vidjele najave da će od početka 2023. godine imati pravo na zadržavanje svoje te dobivanje dijela mirovine svog preminulog partnera. Probudila im se nada da će ipak moći dostojanstvenije živjeti u starosti. Osim šoka i tuge u trenutku smrti partnera, jer se moraju naučiti živjeti sa samoćom, odjednom su te osobe ostale i bez dijela primanja čime im se poprilično srozava životni standard.

Ne čudi stoga činjenica da se prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2020. godinu čak 52,1 posto osoba starijih od 65 godina koje žive u jednočlanom kućanstvu (samci) nalaze u riziku od siromaštva, te je riječ o socijalno najugroženijoj kategoriji stanovništva. Korona je dodatno pogoršala socijalni status svih umirovljenika pa tako i ove kategorije, jer je godinu prije stopa rizika od siromaštva za starije samce iznosila 50,3 posto. Za usporedbu, 2014. godine iznosila je samo 31,7 posto! Trend siromaštva je itekako uzlazan, a najave Vlade da će promijeniti model obiteljske mirovine konačno je unio dašak optimizma među 215 tisuća obiteljskih umirovljenika, nakon što se godinama ovaj problem gurao pod tepih.

Socijalno osjetljiv model

Pred kraj mandata prošle HDZ-ove Vlade osnovana je Radna skupina za preispitivanje modela obiteljske mirovine, a s novim mandatom u ovoj godini dosad su održane još tri sjednice te Radne skupine. Umirovljeničke udruge na svim tim sjednicama predložile su da se što hitnije uvede novi model, prema kojem bi obiteljski umirovljenici, koji su zapravo u 93 posto slučajeva žene, imali pravo izbora da biraju ili 80 posto iznosa mirovine preminulog partnera, umjesto dosadašnjih 70 posto, ili po novom, da zadrže svoju mirovinu i dobiju dio supružnikove.

Tako su predstavnici umirovljeničkih udruga dali i konkretan prijedlog modela, koji je prije svega socijalno osjetljiv, jer onima koji imaju niže mirovine daje priliku da dobiju veći postotak od preminulog partnera:

Što predlažu Sindikat i Matica umirovljenika?

- Ako zbroj mirovina preživjelog i umrlog partnera ne prelazi visinu od 1,5 prosječne mirovine, preživjeli dobiva 50 posto iznosa mirovine preminulog
- Ako zbroj mirovina preživjelog i umrlog partnera je u rasponu od 1,5 do 2 prosječne mirovine, preživjeli dobiva 40 posto iznosa mirovine preminulog
- Ako zbroj mirovina preživjelog i umrlog partnera je u rasponu od 2 do 2,5 prosječne mirovine, preživjeli dobiva 30 posto iznosa mirovine preminulog
- Ako zbroj mirovina preživjelog i umrlog partnera je u rasponu od 2,5 do 3 prosječne mirovine, preživjeli dobiva 20 posto iznosa mirovine preminulog
- Ako zbroj mirovina preživjelog i umrlog partnera je u rasponu od 3 do 4 prosječne mirovine, preživjeli dobiva 10 posto iznosa mirovine preminulog
- Ako je zbroj veći od 4 prosječne mirovine, 0 posto

No, u pregovore umirovljeničkih udruga i Vlade ubacio se i novi član vladajuće većine, Silvano Hrelja, koji smatra da se umjesto „socijalnog modela“ umirovljeničkih udruga uvede njegov „pravični“. Hrelja je na ljetu u maniri glasnogovornika

Vlade prvo slavodobitno najavio da će 2023. krenuti novi model obiteljskih mirovina – što je bilo već prije utvrđeno Vladinim dokumentima, a nedavno u javnosti iznio i „kostur“ svog (ili možda Vladinog?) modela, prema kojem bi dio mirovine koji bi se dobivao od preminulog partnera ovisio o trajanju korištenja mirovine, ali i uplatama doprinosa. Primjerice, ako je radnik tri ili četiri desetljeća uplaćivao doprinose, nakon čega je otišao u mirovinu koju je koristio kratko vrijeme, onda bi većinu toga što je uplaćivao naslijedio njegov partner.

Opet zakidaju najugroženije?

Postotak koji će preživjeli partner moći naslijediti ovisio bi i o tome koliko dugo je preminuli primao mirovinu. Primjerice, ako je mirovina korištena svega nekoliko godina, partner bi uz vlastitu mirovinu mogao naslijediti 50 posto mirovine pokojnog supružnika. Ako je netko u mirovini bio desetljećima, nakon njegove smrti bi njegov partner imao 10 posto, smatra Hrelja. Svakako je riječ o neoliberalnom pristupu koji ne pogoduje najugroženijima.

Iako Hrelja službeno još nije iznio nikakav novi model, pa tako ni specificirao navedene cenzuse trajanja korištenja mirovine i razmjerno tomu sve postotke nasljeđivanja, prema onome što sada znamo, ovakvu ideju koja je socijalno neosjetljiva smatramo promašenom.

Naime, u praksi bi to moglo ovako izgledati. Dvoje partnera primaju, svaki po prosječnim 2.641 kunu mirovine. Nakon smrti muškarca u 85. godini života žena bi dobila 10 ili nešto malo više posto, odnosno 264 kune od njegove mirovine. Je li to stvarno pravedno prema ženi u 80-tim godinama, da odjednom spadne na prosjački štap, samo zato što je partner „predugo“ živio? Prema modelu umirovljeničkih udruga ta žena bi dobila 40 posto ili malo više od 1.000 kuna. Na Hreljinom tragu su i izjave koje posljednjih dana stižu od ministra Aladrovića, koji najavljuje da će nakon reforme obiteljske mirovine u prosjeku rasti 13 posto, što je niti 280 kuna za prosječnu obiteljsku mirovinu.

Kad bi se sve u društvu gledalo po „pravičnom“ modelu, tada bi došli do zaključka da živimo u nepravičnom društvu, jer da je pravično, tada bi mirovine morale biti veće nego što su danas, a Hrvatska prosperitetna i napredna europska zemlja. No, obiteljski umirovljenici u prosjeku primaju 2.144 kune, pravdu na svojoj koži tijekom života nisu osjetili, pa sigurno ne bi htjeli da im netko pred kraj života nameće ovakvu vrstu pravde, gdje će ponovno biti financijski zakinuti.

Igor Knežević

Liječnici kao policajci?

U ljetnom terminu, od 7. srpnja do 7. kolovoza ove godine, provedeno je javno savjetovanje o izmjenama Zakona o sigurnosti prometa na cestama. Godinama su se umirovljeničke udruge borile i uspijevale izboriti protiv drastičnih promjena i ograničenja trajanja vozačke dozvole na dob od 65, odnosno 67 godina, argumentirajući to statistikama Ministarstva unutarnjih poslova prema kojima je neupitno

kako su stariji vozači savjesniji i odgovorniji u prometu. Tada je česte liječničke preglede starijih uglavnom zagovaralo Hrvatsko društvo za medicinu rada Hrvatskog liječničkog zbora.

Ovaj puta su najglasniji sudionici javne rasprave bili obiteljski liječnici na čelu s Koordinacijom hrvatske obiteljske medicine KoHOM. Izašli su s prosvjednim priopćenjima i istupima u javnost, zahtijevajući da ih se amnestira od obveze iz starog zakona, propisane člankom 233. kojim se liječnicima obiteljske medicine „nameće obveza da pri svakom posjetu svakog pacijenta, između ostalog, procijene i njegovu sposobnost upravljanja vozilom, izreknu mu privremenu zabranu upravljanja vozilom i isti tren o tome obavijeste policiju putem centralnog elektroničkog zdravstvenog sustava“. O tome razgovaramo s predsjednicom Narašom Ban Toskić.

■ Zbog čega se KoHOM toliko glasno usprotivio već starom i godinama primjenjivom propisu iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama, utoliko više što se zna da su npr. 2019. godine obiteljski liječnici podnijeli više od 8.000 takvih prijava?

Koordinacija hrvatske obiteljske medicine KoHOM oštro prosvjeduje protiv predloženih odredbi, članaka 37. i 38. Nacrta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama koji se odnose na utvrđivanje zdravstvene sposobnosti vozača. Tim se odredbama u potpunosti narušava povjerljivi odnos liječnik-pacijent jer se uvodi obaveza da izabrani liječnici obiteljske medicine, uz zabranu vozaču da privremeno upravlja vozilom zbog trenutnog zdravstvenog stanja, o tome odmah obavijeste policiju.

K tome, predloženi članak 37. u koliziji je s člankom 230. stavkom 2. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17, 70/19, 42/20, dalje: ZSPC), kojim je jasno određeno da zdravstvene preglede obavljaju zdravstvene ustanove i trgovačka društva koja obavljaju djelatnosti medicine rada i specijalisti medicine rada u privatnoj praksi, dok je stavkom 3. istog članka zakona propisano da liječnici obiteljske medicine mogu obavljati zdravstvene preglede isključivo za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti vozača za upravljanje traktorima i poljoprivrednim radnim strojevima.

Drugim riječima, tim je odredbama jasno propisano to da zdravstvenu sposobnost vozača može vještačiti isključivo djelatnost i specijalisti medicine rada. Moram, međutim, ispraviti tvrdnje u Vašem pitanju. Naime, u svojem otvorenom pismu reagirali smo na Nacrt Prijedlog izmjene Zakona o sigurnosti prometa na cestama, a ne kako navodite, po pitanju „starog i godinama primjenjivanog“ propisa Zakona. Isto tako, potpuno je netočna Vaša teza da se obiteljski liječnici žele amnestirati iz zakonske obveze „starog“ Zakona, članka 233. Jer odredba kojom bismo morali prilikom svakog posjeta pacijenta odlučivati o njegovoj privremenoj sposobnosti vožnje, ne postoji u sadašnjem Zakonu. Ako mogu slobodno reći, nekorektno je da ste na ovaj način potpuno činjenično netočno postavili pitanje.

Važnost medicine rada?

Obiteljski liječnici nisu suparnici ni pacijentima ni vozačima, a Vi nas kroz pitanja u takav položaj želite dovesti. U ime KoHOM-a, ali i

u ime svih obiteljskih liječnika, odbijam ovakve nekorektne i netočne teze. Naglašavam da obiteljski liječnici žele očuvati povjerljivi odnos s pacijentom i želimo da nam se svaki pacijent potpuno otvoreno može obratiti za pomoć bez obzira o kakvom zdravstvenom problemu se radi, a bez straha da će radi toga ostati bez vozačke dozvole. Privatnost i povjerenje naš su prioritet. Godine 2019. na snagu je stupila izmjena predmetnog zakona kojom su ukinuti zdravstveni pregledi s navršениh 65. godina i potpuna odgovornost za kontinuirano praćenje zdravstvenog stanja vozača prebačena je na liječnike, sve liječnike koji su pregledali ili liječili vozača. Međutim, stvarnost je vrlo brzo pokazala da su to samo obiteljski liječnici jer su samo oni povezani centralnim informacijskim sustavom s policijom. Osim toga, nesretni slučajevi u prometu i osude naših kolega pokazali su nam da smo jedini podložni prekršajnom i građanskom progonu radi nesavjesnih vozača. Stoga smo se pokušali što više pridržavati zakonskih odredaba i tijekom 2019. podnijeli 8 puta više prijava. Ipak, to je doista malo ako znate da je tijekom 2019. u obiteljskoj medicini bilo 42 milijuna posjeta, a vozača ima više od jedan milijun. Na žalost, u istom omjeru se automatski povećao i broj konflikata s pacijentima u svakodnevnoj praksi, a upravo to nastojimo izbjeći.

Već 2019. ukazali smo na nedostatke sadašnjeg zakona i održali niz medijskih istupa, okruglih stolova i prezentacija na brojnim kongresima. U svijetu ne postoji niti jedna zemlja koja na ovakav način devastira obiteljsku medicinu i da „izabranog liječnika“ suprotstavlja pacijentu umjesto toga da jača njihov odnos.

Gruba manipulacija

■ U obrazloženju Ministarstva unutarnjih poslova kao predlagatelja izmjena Zakona naglašava se kako se izmjenama i dopunama želi smanjiti administrativno i financijsko opterećenje vozača, liječnika te policijskih uprava i postaja. Prepoznajete li u predloženim izmjenama manje administrativno opterećenje za liječnike i na koji način?

KoHOM je sudjelovao u pregovorima i razgovorima koji su prethodili izradi Nacrta, međutim, Nacrt je potpuno drugačiji od onoga o čemu se raspravljalo na radnim sastancima. Ne samo da je u Nacrt ubačen tekst o kojem se nije raspravljalo već je u obrazloženju navedeno da će posljedica tih izmjena dovesti do administrativnog rasterećenja liječnika i policijskih službenika, a to je gruba manipulacija. Dogodit će se upravo suprotno i obiteljski će liječnici još više biti opterećeni administriranjem na štetu pacijenata jer je liječnicima osim dosadašnje obveze prijave zdravstveno nesposobnih vozača, u Nacrtu predviđena i nova obveza, prijave privremeno nesposobnih vozača, o kojim prijavama će k tome morati još i posebno voditi računa o trajanju takve nesposobnosti. KoHOM je u otvorenom pismu upozorio da sporne odredbe predložene u Nacrtu nisu praksa u zemljama Europske unije. U cilju povećanja sigurnosti prometa na cestama poželjno bi bilo analizirati dobre prakse u drugim zemljama Europe, poglavito u Velikoj Britaniji.

Kažnjavanje liječnika

■ Poznato je da su se obiteljski liječnici do 2019. godine odnosili benevolentno prema svojoj obvezi prijavljivanja privremene, trajne ili povremene nesposobnosti upravljanja vozilom svojih pacijenata, no tada se na naplatnim kućicama u Svetoj Heleni dogodilo slučaj koji vas je probudio. Amfetamin, GHB i diazepam su bili dijelom koktela droge i lijekova koje je Čakovčanin Ozren M. (35) imao u sebi dok se pod punim gasom, bez ikakva kočenja, s više od 150 km/h zabio svojim BMW-om u kolonu vozila i pokosio tročlanu obitelj u Škodi. Tada je postavljeno pitanje odgovornosti njegove liječnice, koja je i novčano kažnjena. Kako kažnjavanje liječnika nije nastavljeno, broj prijava se odmah prepolovio. Kako tumačite taj slučaj?

Do 2019. godine prijavljivali smo samo ona zdravstvena stanja koja su nam se činila spornima i radili smo to kontinuirano. Uostalom, Zakon

u dijelu koji se odnosi na ove situacije preširok je i nejasan stoga smo pokušavali postupati razumno i logično. No, slučaj u Svetoj Heleni - gdje osuđena liječnica koja nije čak ni imala saznanja da je njezin pacijent, danas optuženik, netom otpušten sa psihijatrije i vozi pod utjecajem navedenih lijekova - pokazao nam je koliko smo pravno izloženi i ranjivi.

Održali smo okrugli stol na temu promjene zakonskih odredaba i postupanja policije prema našoj kolegici te njezinoj objektivnoj odgovornosti. Na njemu su sudjelovali i predstavnici MUP-a i suci visokog prekršajnog suda i znate što? Saznali smo da MUP nema nikakvog kriterija kada odlučuje kojeg će liječnika optužiti i u kojim slučajevima! Odlučuju proizvoljno, a činjenica da konkretna psihijatrijska bolnica nije obavijestila MUP o ovom pacijentu nije bila olakšavajuća okolnost za našu kolegicu niti je ta ustanova bila predmetom prekršajne prijave. Usto, kolegici prijeti odgovornost za naknadu štete osiguravajućem društvu koje je isplatilo nastalu štetu te je time ugrožena cijela njezina egzistencija. Saznali smo da ne postoji ni sudska praksa po ovakvim slučajevima.

Dakle, obiteljski su liječnici u ogromnoj pravnoj nesigurnosti i jedino što nam preostaje je da se striktno pridržavamo Zakona. Stoga smo povećali broj prijava. Međutim, 2020. donijela je epidemiju, lockdown i nove brige pa je broj prijava opao, a čini se da je i MUP imao neke druge preokupacije. Svakako se ne možemo samo nadati da odgovorni neće nastaviti s kažnjavanjem liječnika. Hvala vam što ste nas podsjetili na to. Svakako ćemo se morati ponovo početi temeljitije pridržavati Zakona. Na kraju moram spomenuti da je izraz „prijava policiji“ izrazito odbojan i posve neprimjeren pozivu liječnika. Slažete li se? Ne želimo nikoga prijavljivati. Kao što to ne želi niti ispovjednik niti odvjetnik.

Upozorenje bez prijave

■ KoHOM navodi kako ne postoji lista bolesti niti propisan period privremene nesposobnosti upravljanja vozilom za svaku od njih, no ne bi li se to moglo lako riješiti donošenjem posebnog podzakonskog propisa koji će utvrditi popis zdravstvenih stanja koja utječu na zdravstvenu sposobnost za sigurno upravljanje vozilom, kako bi liječnik koji je obavio pregled ili je liječio vozača te izabrani liječnik mogli znati u pogledu kojih sve stanja i bolesti postoji obveza izvješćavanja nadležne policijske uprave ili postaje odnosno upozoravanja vozača. Slažete li se?

Postoji Pravilnik o zdravstvenim pregledima vozača koji navodi gotovo sve organske sustave i njihove poremećaje koji mogu ograničiti sposobnost upravljanja vozilom no preopćeniti su i u osnovi namijenjeni službi Medicine rada. Na kraju popisa nalazi se odredba „i sva ostala stanja koja mogu utjecati...“, dakle sve je podložno subjektivnoj procjeni pojedinog liječnika, a to nije dobro.

Ne slažem se da postoji jednostavno rješenje kojim bi baš obiteljski liječnik preuzeo kompetencije jedne cijele specijalizacije Medicine rada. No, rado ću vam spomenuti da takav popis čak i nije potrebno iz početka kreirati; on već postoji npr. u Velikoj Britaniji, javno objavljen na web stranici Agencije za vozačke dozvole i vozila, dostupan svima, abecednim redom popis svih spornih dijagnoza i rokova u kojima se ne smije voziti vezano uz dijagnozu, a svaki vozač obavezan je toga se držati i osobno odgovoran ukoliko to ne poštuje.

Liječnik je obavezan upozoriti vozača na njegovo stanje i vožnju, informirati ga o njegovim dijagnozama, a tek u iznimnim slučajevima prijaviti ga toj Agenciji. Vidite, to je u Velikoj Britaniji, ali i većini EU zemalja pitanje osobne odgovornosti. Tko je sposoban voziti posve je sigurno sposoban razumjeti i pravila i obaveze iz Zakona. Imam povjerenja u vozače u globalu. Ne slažem se s time da obiteljski liječnik preuzima odgovornost za postupanje druge, punoljetne osobe, koja je sposobna upravljati vozilom.

Jačati osobnu odgovornost

■ Teoretski, bilo koja promjena zdravstvenog stanja (alergija, bolovi u kralježnici i zglobovima, dijabetes, sva kardiovaskularna oboljenja, uzimanje različitih lijekova...) može biti shvaćena kao uzrok moguće prometne nesreće, a obiteljski liječnik slijedom toga može postati predmetom istrage, upozorili ste još prije dvije godine.

Da li to znači da bi trebalo privremenu zabranu vožnje izreći za svaki lijek koji izaziva moguću nuspojavu s utjecajem na vozačke sposobnosti? Ne bi li to bilo opasno iz barem tri razloga: prvo, osobno prosudbi i čak svjetonazorima obiteljskog liječnika bili bi prepušteni svi pacijenti; drugo, bio bi narušen odnos povjerljivosti između pacijenta i liječnika, te, treće, sami liječnici bi mogli biti izloženi agresivnim reakcijama prijavljenih pacijenata pa čak i životnoj ugrozi. Što od toga smatrate najopasnijim?

Slažem se sa svime što ste naveli i to sam obrazložila u prethodnim odgovorima. Svi ovi argumenti su jednako vrijedni i stoga će se KoHOM kontinuirano i oštro protiviti ovakvom prijedlogu Zakona.

Članak 198. Zakona o sigurnosti prometa na cestama već propisuje osobnu odgovornost vozača po pitanju upravljanja motoranim vozilom za vrijeme zdravstvene nesposobnosti za upravljanje motornim vozilom. KoHOM također zagovara da odgovornost za upravljanje vozilom za vrijeme trajanja zdravstvene nesposobnosti treba biti isključivo na samom vozaču kao što je slučaj s vožnjom u alkoholiziranom stanju. Sličan pristup, s predviđenim visokim kaznama, je i u brojnim europskim zemljama...

Apsolutno. Obiteljski će liječnik prijaviti policiji promjenu zdravstvenog stanja onog pacijenta koji doista nema uvid u svoje stanje jer npr. ima težu psihijatrijsku ili neurološku bolest, ali sve druge pacijente će samo upozoriti da njihova bolest ili lijek kojega uzimaju, može utjecati na sposobnost upravljanja vozilom i to upozorenje upisati u zdravstveni karton. Zabilježbu u kartonu može vidjeti samo sud ili policija ukoliko zatraže službenim putem uvid u zdravstveni karton pojedinog pacijenta. Ostalo je na osobnoj odgovornosti pojedinog vozača. Da li će se pridržavati Zakona ili ne, njegova je osobna odgovornost.

Vozačke za bogatije?

■ Ima mišljenja kako će ovaj Zakon pogodovati bogatijima, koji će, kako bi izbjegli objavljivanje svoje bolesti ili terapije u zdravstvenom informatičkom sustavu, odlaziti na preglede privatnim liječnicima. To zasigurno neće biti umirovljenici, jer ih 65 posto ima mirovine niže od hrvatske linije siromaštva od 2.927 kuna. Kako to komentirate?

Upravo su obiteljski liječnici udruženi u KoHOM prvi upozorili i nadležna ministarstva i ukupnu javnost na mogućnost ovakve pojave kao posljedice predloženih zakonskih izmjena. Obaveza izdavanja upozorenja propisana samo za izabrane liječnike će u praksi dovesti do toga da će se imućniji građani sve više odlučivati za liječenje kod privatnih liječnika koje predmetna odredba ne obvezuje te će na taj način u svakom trenutku moći izbjeći izricanje upozorenja, dok će oni manje imućni, u strahu da ne ostanu bez vozačke dozvole, izbjegavati odlazak liječniku čime će ugroziti zdravlje.

Dakle, uz sve istaknute nejasnoće i obrazložene negativne posljedice, ova odredba ujedno ima i diskriminatoran učinak budući da će dovesti do nejednakosti građana pred zakonom, ovisno o njihovom imovnom stanju. Jasno je da će takva odredba dovesti do gubitka povjerenja na relaciji liječnik-pacijent što može imati katastrofalne posljedice na kompletan zdravstveni sustav. To je jedan od glavnih argumenata našeg protivljenja ovakvom Nacrtu izmjene Zakona o sigurnosti cestovnog prometa.

Češći pregledi za starije?

■ Podsjećamo kako je KoHOM podržavao Hrvatsko društvo za medicinu rada u nastojanjima da se izdavanje dozvola na deset godina ograniči do dobi od 65. godina, naglašavajući kako je „potrebno uvesti periodične preglede svih vozača, i to za mlađe od 65 godina svakih deset, a za starije od 65 svakih pet godina“. Ne mislite li da je to diskriminirajuće, a osobito vaš prijedlog o plaćanju zdravstvenih pregleda svakih pet godina, a u odnosu na mlađe od propisane dobi?

Nikada nismo istupali u tom smislu stoga ne znam na koje naše priopćenje, osobito naglašavanje, se referirate u ovom pitanju?!* Odlučno odbijam insinuciju da je KoHOM ikada predlagao ikakvu diskriminirajuću odredbu za ikojeg pacijenta! Od kud vam samo tvrdnja

da predložimo plaćanje zdravstvenih pregleda svakih pet godina?!

Kakve veze ima obiteljski liječnik s ikakvim plaćanjem?! Molim da se ogradite od takvih teza jer one nemaju uporište u istini. I ovo Vaše pitanje koncipirano jasno pokazuje na kakvu vjetrometinu osuda, objeda i sukoba s pacijentima su stavljani obiteljski liječnici kada ih se nepromišljeno uvlači u provedbe Zakona iz različitih resora, a bez ikakvog pitanja i bez uvažavanja njihove struke.

Smatramo da je pregled vozača nakon navršениh 65 godina života, a što je bila višedesetljetna praksa, optimalno rješenje, jer nakon prvog pregleda prije polaganja vozačkog ispita više se niti jedan pregled vozača ne vrši kao obavezan, a fiziologija čovjeka je takva da do 65 godina ogromna većina ljudi ima barem jedno stanje, na primjer oslabljen vid, koje će na neki način utjecati na vožnju. No, to je prije svega stručno pitanje i mislimo da se tom problematikom trebaju baviti stručnjaci specifičnih medicinskih i pravnih profila i to oni koji su bez ikakvog mogućeg sukoba interesa. Pitanjem plaćanja bilo kakvih zdravstvenih usluga i cijena u sustavu javnog zdravstva bavi se državni osiguravatelj HZZO, MIZ i Vlada, a prije svega zakonodavno tijelo Hrvatski Sabor.

**Priopćenje je objavljeno 12.8.2019. (Hina)*

■ Racionalnih razloga za propisivanje dobne granice za vozače naprosto nema. Naime, od ukupnog broja prometnih nesreća u 2020. godini su samo 13,3 posto skrivili vozači stariji od 65 godina, iako ih u vozačkoj populaciji ima čak 14,3 posto. Istodobno su mladi od 15-24 godine skrivili 18,6 posto nesreća, a u vozačkoj populaciji je samo 8,5 posto vozača te dobne skupine. I još nešto: vozači sa iskustvom od 40 na više godina skrivili su samo 11,6 posto prometnih nesreća. Pa gdje je onda argument za kažnjavanje vozača temeljem dobi i prisiljavanje na plaćanje čestih vozačkih ispita. Da li Vam su poznate ove statistike?

Što se tiče racionalnih razloga, to bih ipak prepustila medicinskoj struci i prometnim stručnjacima bez paušalnih čvrstih tvrdnji. Moram priznati da nigdje u zakonskim prijedlozima nisam uočila odredbe kojima bi se kažnjavali vozači temeljem dobi ili prisiljavali na plaćanje čestih vozačkih ispita. I sama sam vozač i u zreloj životnoj dobi. Vozački ispit se polaže samo jednom, koliko mi je poznato. Ne znam čiji su to argumenti i gdje se spominju, ne razumijem pitanje niti kakve bi to imalo veze sa strukom obiteljske medicine i javnim reagiranjem udruge koju vodim KoHOM-a.

Analize uzroka prometnih nesreća nisu u domeni kompetencija mojih kolega iako su nam poznate, a poznato nam je i da je najčešći uzrok prometnih nesreća brzina, alkohol i mobitel, a tek 3% je uzrok narušeno zdravstveno stanje. Upravo stoga smo i reagirali. Zašto je predlagatelj ovakve izmjene Zakona smatrao da obiteljski liječnik mora pri svakom posjetu pacijenta procijeniti i njegovu vozačku sposobnost i eventualno mu privremeno obustaviti vozačku dozvolu, nije nikome od kolega jasno. Posebno nam nije jasan argument za kažnjavanje liječnika radi osobnih postupaka i odluka pojedinih vozača.

Lijekovi i nuspojave

■ I konačno pitanje, neće li se rigoroznom primjenom izmijenjenog Zakona o sigurnosti na cestama ugroziti kvaliteta i sigurnost više od dvije stotine tisuća vozača starije dobi, jer bi im kao potrošačima brojnih lijekova koji idu uz starost, moglo onemogućiti korištenje osobnih automobila, pa time i pokretljivost, socijalnu uključenost i zdravlje?

U Otvorenom pismu koje su obiteljski liječnici uputili državnim dužnosnicima i cjelokupnoj javnosti, jasno su definirali problem predloženih promjena Zakona iz perspektivne svoje struke – narušava se odnos povjerenja između liječnika i pacijenta koji je osnovni preduvjet uspješnog procesa liječenja. Time se narušava i sigurnost procesa liječenja, sigurnost pacijenta i sigurnost liječnika. Obiteljski liječnik ni u kojem slučaju ne želi sudjelovati u bilo kakvoj represiji prema pacijentu, bez obzira na njegovu dob, spol ili vrstu problema/bolesti radi kojega mu se obraća. Svakako će upozoriti pacijenta vozača na stanja i lijekove koji mogu utjecati na njegovu sposobnost upravljanja vozilom i to upozorenje zabilježiti u zdravstveni karton; tako radimo i tako smo spremni i dalje raditi.

O onim stanjima i bolestima u kojima osoba nema uvid u svoje stanje, npr. ozbiljne psihijatrijske i neurološke bolesti, i do sada smo obavještavali MUP o tome da je nastupila promjena zdravstvenog stanja nakon čega MUP poziva osobu na izvanredni pregled na Medicini rada, kako je regulirano sadašnjim Zakonom. Procjena tj. vještačenja sposobnosti upravljanja vozilom, prvenstveno je područje ekspertize struke Medicine rada, a osobna odgovornost za upravljanje vozilom za vrijeme trajanja zdravstvene nesposobnosti treba biti isključivo na samom vozaču kao što je slučaj s vožnjom u alkoholiziranom stanju, bez obzira radi li se o privremenoj ili trajnoj nesposobnosti upravljanja vozilom (bolesti).

Štoviše, podsjećamo da je člankom 198. st. 1. i 2. ZSPC-a već propisano sljedeće: *“(1) Vozač koji je u tolikoj mjeri umoran ili bolestan ili je u takvom psihofizičkom stanju da je nesposoban za sigurno upravljanje vozilom, ne smije upravljati vozilom u prometu na cesti.”*

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 2.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj vozač motornog vozila ako postupi suprotno odredbi ovoga članka.”

Iz citirane odredbe jasno proizlazi da je kažnjavanje liječnika propisano odredbom članka 233. ZOSPC suvišno, te uopće ne ispunjava svrhu. I sami navodite da uz starost ide i korištenje brojnih lijekova. Lijekovi se koriste iz posve određenih zdravstvenih problema, a sigurna vožnja ovisi i o zdravstvenom stanju, uz dužno poštovanje. Stoga u izradi Zakona kojemu je cilj povećanje sigurnosti cestovnog prometa potrebno je sudjelovanje i medicinske struke, što se ovaj puta nije ostvarilo. Problematika ovog i ovakvog Zakona višeslojna je i kompleksna, stoga je potrebno sagledati je s aspekta pacijenta, prometnih stručnjaka, policije, države, ali i liječnika. Rekla bih da je vozačima bez obzira na dob, potrebna cjelovita informacija o zdravstvenim stanjima koja ugrožavaju njihovo sigurno upravljanje vozilom, i za njih osobno i za druge sudionike prometa te upozorenje u svakom lijeku kojega uzimaju u koliko mjeri utječe na sigurnu vožnju. Na MIZ je da omogući da svaki lijek bude obilježen zelenim, žutim ili crvenim trokutom kao signalom o njegovom utjecaju na vožnju te objavi detaljne upute i popis dijagnoza koje privremeno utječu na sposobnost vožnje uz rokove trajanja te privremene nesposobnosti za svaku pojedinačnu bolest – dostupne na uvid cjelokupnoj javnosti. Na Medicini rada je da vještači sposobnost upravljanja vozilom prilikom dobivanja dozvole prvi puta i prilikom izvanrednih pregleda definiranih Zakonom.

Na pacijentima je da preuzmu osobnu odgovornost prilikom upravljanja vozilom, kako obzirom na brzinu, alkohol i mobitel, tako i na zdravstveno stanje. Na obiteljskom liječniku je da upozori vozača pacijenta da njegovo stanje ili lijek kojega koristi može ugroziti sigurno upravljanje vozilom. Tako mi gledamo na problem. Međutim, upravljanje procesima, planiranje i izrada modela prometne sigurnosti nije naša kompetencija i u to se ne želimo miješati. Mi brinemo za samu srž naše struke, povjerljivi odnos s pacijentom i želimo biti slobodni u svojem profesionalnom radu bez pritiska sa strane onih koji ne razumiju što su metode, sadržaj i opseg našega rada. Obiteljski liječnici žele biti i ostati osobe od posebnog povjerenja naših pacijenata, njihovi svojevrsni zastupnici u zdravstvenom sustavu. Želimo im biti dostupniji, a nametanje novih obaveza rezultirat će time da ćemo više vremena trošiti na promišljanje o vožnji i rasprave sa svakim pojedincem nego što ćemo moći više pacijenata u jednom danu primiti i posvetiti im potrebnu pažnju u bolesti. Kao što svi znate, kod obiteljskog liječnika nema nikakvog plaćanja i financijskog opterećenja pacijenata.

Međutim, pregledi za vozače nisu obuhvaćeni Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju, a niti Zakonom o dopunskom zdravstvenom osiguranju. Pitanje plaćanja regulirano je Odlukom ministra o cijenama zdravstvenih pregleda i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, a to nije u djelu krugu interesa obiteljskih liječnika, osim kao pacijenta i vozača. Konačno, osvrnula bih se na pojam rigoroznog držanja Zakona. Kao zdravstveni profesionalci, prekršajno, etički, kazneno i materijalno odgovorni, moramo se držati Zakona, doslovce. Pokušali smo ukazati na činjenicu koliko je to neprovedivo. Ukoliko se Zakon ipak usvoji, ukoliko ga Sabor izglasa, mi ga se moramo pridržavati. Ne postoji rigorozno držanje zakona. Ili se zakona držiš ili ne. Slučaj kod Svete Helene upravo je na to ukazao.

Jasna A. Petrović

Privatizacijski projekt koji je propao

Kako to izgleda kad se ugledni dečki iz financijske industrije i sličnih profila okupe u luksuznom hotelu u središtu Zagreba i onako klupski raspravljaju o tome što su sve dobro učinili za domovinu, a što će tek učiniti.

Dana 15. rujna 2021. održana je konferencija pod nazivom „30 godina samostalnosti – mirovinska reforma, najvažnija reforma“ u organizaciji tvrtke Hanza Media. U panelu su sudjelovali posebni savjetnik ministra rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike Josip Majher (bivši direktor u Croatia osiguranju), ekonomist Svjetske banke Zoran Anušić, predsjednik Uprave Erste društva za upravljanje mirovinskim fondovima Petar Vlaić, znanstveni savjetnik na Ekonomskom institutu u Zagrebu Danijel Nestić (ujedno i član Nadzornog odbora OMF Erste plavi), član Upravnog vijeća HANFA-e Tomislav Ridzak (prije radio u Hrvatskoj narodnoj banci) i kolumnist Jutarnjeg lista Gojko Drljača, moderator rasprave. Bio je tu i predsjednik Upravnog vijeća HANFA-e Ante Žigman (prije glavni ekonomist Raiffeisen banke). Sve dečki iz kluba elite financijske industrije, a tema im je drugi mirovinski stup, njihov omiljeni proizvod iz ranga casino ekonomije.

prinose obveznih mirovinskih fondova i time manje mirovine.

Osiguranici – vlasnici uplaćenih doprinosa u obveznim mirovinskim fondovima isključeni su iz upravljanja, a država nije ostvarila odgovarajući nadzor nad privatizacijom javnog novca. Zaključuje se kako je korist od privatizacije javnih mirovinskih sustava izvukao samo financijski sektor. Ovaj se projekt naziva privatizacijskim eksperimentom i preporuča se ukidanje drugog stupa.

Mi pametni, oni glupi

Grupa znanstvenika koji već godinama argumentirano predlažu transformaciju obveznog drugog mirovinskog stupa u dobrovoljni, shvativši da opet nisu uključeni u promišljanje budućnosti mirovinskog sustava, uputili su javno svojevrsno pismo upozorenja. Prof. emeritus Ljubo Jurčić, prof.dr.sc. Drago Jakovčević, prof.dr.sc. Gojko Bežovan, prof.dr.sc. Ivan Lovrinović, prof.dr.sc. Željko Garača, redom ugledni profesori ekonomskih i pravnih fakulteta, upitali su se kako to da se njih nikada ne poziva na takve skupove. Odgovor je poznat: zato jer misle drukčije!

„Mirovinsku reformu u Hrvatskoj provela je Svjetska banka privatizacijom dijela javnog mirovinskog sustava i uvođenjem drugog mirovinskog stupa 2002. godine. Reforma je provedena po čileanskom modelu, a u Čileu reforma je propala pa je zbog toga organiziran i opći štrajk“, naglasili su.

Podsjetili su i kako je slične reforme Svjetska banka provela i u drugim postsocijalističkim zemljama, s izuzetkom Češke i Slovenije koje su ih startu odbile. „Reformirane“ zemlje, članice EU, (Poljska, Slovačka, Mađarska, Estonija i ostale) u međuvremenu su ukinule ili bitno redefinirale privatizaciju javnog mirovinskog sustava, dakle drugi stup, jer on nije niti izdaleka ostvario postavljene ciljeve. Tako Hrvatska ostaje još kao jedina članica EU s obveznim drugim stupom i štoviše dio moćnih dionika koje podupire strani kapital zagovara povećanje izdavanja u drugi stup.

Katastrofalni projekt

Međunarodna organizacija rada 2018. godine provela je u trideset zemalja širom svijeta evaluaciju učinaka drugoga stupa po modelu Svjetske banke te zaključuje da se radi o neuspjelom projektu koji nije doprinio održivosti mirovinskih sustava. Visoki tranzicijski troškovi negativno su utjecali na javne financije. Visoki troškovi upravljanja značili su manje

Ples trbuhozboraca

Trbuhozborci oko Vlade RH imaju drukčije, vrlo usko interesno mišljenje. Oni su za daljnju privatizaciju mirovinskog sustava i za povećanje obveznog doprinosa za drugi stup, i to opet na teret javnog stupa. Oni su za smanjivanje svega socijalnog i solidarnog u mirovinskom sustavu, oni su za „biznis“. Tako bi oni grickali javni stup međugeneracijske solidarnosti i veselo vrtjeli casino kotač u svojim bankama, kupovali i prodavali obveznice, dionice, a da se niti jednom ne bi ozbiljno zapitali zašto su samo oni pametni, a sve druge države koje su ukinule ili transformirale drugi obvezni stup – glupe. No onaj koji ima moć valjda može uvjeriti sve oko sebe, a prvoga sebe samoga, kako je najpametniji.

Ante Žigman iz Hanfe je na skupu Hanza Medije naglasio da je mirovinska reforma u nas izdržala test vremena te da su neke zemlje u Europi započele sličnu reformu, ali politički i društveno nisu izdržale te su od nje odustale ili su ju modificirale. „Na mnogim međunarodnim konferencijama čuo sam ocjene da je Hrvatska svijetli primjer ustrajnosti na mirovinskoj reformi,“ kazao je Žigman te pojasnio: „Trošak mirovina nominalno kontinuirano raste, ali moramo uzeti u obzir da će taj trošak, kao udjel u BDP-u, od 2030. godine početi padati i da će manje opterećivati državne financije. To je najbolji dokaz da je projekt mirovinske reforme uspio.“

Ma bravo Žigman, bankar u janječem krznu, koji bi zapravo trebao štiti hrvatski interes, a to su osiguranici i umirovljenici. Umjesto toga on plješće rukicama i tvrdi kako imovina hrvatskih građana u obveznim mirovinskim fondovima iznosi u srpnju 127 milijardi i 600 milijuna kuna, a još sedam milijardi i 300 milijuna kuna građani imaju u dobrovoljnim mirovinskim fondovima,

takozvanom trećem stupu. A oni će sve to lijepo obrtati i kapitalizirati. Zaborave pritom čovjeka, siromaštvo, niske mirovine, podcijenjeni rad i nedostojanstvene mirovine.

Bez javnog dijaloga

Istraživanja glede učinaka mirovinske reforme pokazuju da je ukupni tranzicijski trošak u razdoblju 2002. – 2019., kao ključni pokazatelj uspjeha i održivosti zamjene dijela sustava međugeneracijske solidarnosti, na kraju 2019. iznosio 104 milijarde kuna i višestruko (3,25 puta) nadmašivao ostvareni prinos obveznih mirovinskih fondova koji su iznosili 32 milijarde kuna. Neto rezultat tranzicijskog troška i prinosa mirovinskih fondova je negativan i iznosi -72 milijarde kuna.

Nastavak djelovanja reformiranog sustava pod istim uvjetima izdvajanja u drugi stup i jednakog ulaganja, uz rast tranzicijskog troška, nisku razinu zaposlenosti i niski rast BDP do 2030. podiže ukupni tranzicijski trošak na preko 200 milijardi kuna. To bi bilo četiri puta više od tada očekivanog prinosa svih fondova.

U rečenoj konferenciji u kojoj su bankari hvalili i slavili drugi mirovinski stup, na žalost su instrumentalizirani HANFA i Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u korist stranog kapitala, a protiv interesa Hrvatske i njezinih građana. Ove institucije zajedno s javnim medijima trebale bi zagovarati i prakticirati javni dijalog o ovom prevažnom problemu, a kako bi se doprinijelo uspostavi, koliko toliko, održivog mirovinskog sustava u Hrvatskoj.

Nažalost, političari više vjeruju Žigmanu i ekipi kako je Svjetska banka napravila analize koje pokazuju, „da ćemo do 2070. godine imati gotovo potpunu pokrivenost s doprinosima za prvi stup, isplate iz prvog stupa“, te kako je drugi stup zapravo jedini način da se povećaju mirovine u budućnosti. A to što zapadnoeuropske zemlje nemaju takav drugi obvezni stup u kandžama (stranih) banaka, a istočnoeuropske su većinom odbacile takav model Svjetske banke, koga briga. Glavno da dečki imaju dovoljno moći i love za kockanje. I da ih ministri slušaju.

Jasna A. Petrović

Stipe K., prosjak i beskućnik

Neki ljude uhvati sustav u žrvanj i pogube se u nepravdi administracije i pohlepi drugih. Stipe K. (82) iz Rijeke ovo je proljeće 2021. izgubio svoj dom i postao beskućnik. Nikola P. je prije devet godina od njega kupio neuseljiv vrlo kvalitetan dvosobni stan s pogledom na cijeli Kvarnerski zaljev i to za samo 17 tisuća eura i cijenu otkupa od tri tisuće, ali uz uzancu da Stipe smije doživotno koristiti stan. Bio je tek u obvezi redovito podmirivati režije i nekim čudom su mu neuobičajeno u kupoprodajni ugovor ubacili i da mora plaćati i pričuvu (što je obično na teret vlasnika stana). Dodana je u ugovor i stavka da ako zakasni u plaćanju devet mjeseci, bit će ovršen.

I tako je Stipe zbog nemara svoje odvjetnice koja nije dostavila sudu dokaze kako je on uredno platio pričuvu, ipak deložiran bez najave, uz policiju, sud, socijalne radnike i znatiželjne susjede. Smjestili su ga na jednu noć u psihijatriju da bi imao gdje prespavati, a onda je unajmio mali stan koji bi trebao plaćati od svoje mirovine. Bilo bi to moguće jer bi mu puna mirovina iznosila 4.700 kuna, no ovršena je zbog prethodnih dugova, pa je punih godinu i pol dana,

od 2018. do 2020., primao između 100 i 200 kuna! Stipe je gladovao, a onda se počeo hraniti u jednom samostanu. Izgubio je više od deset kilograma. Bio bez radija, televizije, a povremeno i bez struje.

Tako je u tom razdoblju Stipe postao prosjak, sve dok se nije obratio Sindikatu umirovljenika koji je preko *pro bono* odvjetnika uskratio njegovu suglasnost za pljenidbu praktički cijele mirovine od strane lihvarske organizacije B.M.J. Savjetovanje. I netom kad je konačno njegova mirovina počela biti ovršavana za zakonski određenih „samo“ jednu četvrtinu, te je Stipe u kratko vrijeme nadoknadio izgubljene kilograme i počeo normalno živjeti u svom mirnom domu s puno uspomena, izgubio je sigurnost i dostojanstvo.

Sada je na cesti, plaća ovrhu, plaća podstanarinu, režije i vodi sudski postupak za poništavanje deložacije. Čovjek koji je odradio svoj radni staž i stekao mirovinu, imao stan gdje je dugo živio s majkom i bratom, intelektualac, bistra uma i prevelike naivnosti. To je sudbina koju je ispisala Hrvatska koja nedovoljno štiti svoje stare.

J. A. Petrović

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica

Uređuje: Uredništvo

Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb

Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.

Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202

E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr

Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: 5. BOJA, Odra, 10020 Novi Zagreb

Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U LISTOPADU 2021.

UPRAVNO VIJEĆE HZZO-a

Dana 23. rujna 2021. godine održana je 35. redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku donosimo najvažnije odluke.

Lijekovi za liječenje cistične fibroze na Osnovnoj listi lijekova HZZO-a

U redovnoj proceduri, a temeljem mišljenja Povjerenstva za lijekove HZZO-a sa sjednice održane 7. rujna 2021. godine, Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju Osnovne liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje na Osnovnu listu lijekova HZZO-a stavljene su nove kliničke i generičke paralele i dodatni oblici lijekova te su proširene indikacije uz postojeće lijekove na listi lijekova.

Od novih lijekova na Osnovnu listu lijekova HZZO-a stavljani su lijekovi zaštićenih imena **Orkambi, Kaftrio i Kalydeco** za liječenje cistične fibroze kod bolesnika kojima je bolest potvrđena i imaju potvrđene određene genske mutacije.

Odluka Upravnog vijeća HZZO-a o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju Osnovne liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje **stupa na snagu 15. listopada 2021. godine.**

HZZO nastavlja financirati rad pod nadzorom i pripravnički staž

U cilju zapošljavanja što većeg broja doktora medicine u zdravstvenom sustavu Republike Hrvatske, HZZO će i nadalje financirati rad pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije.

Također se nastavlja i financiranje pripravničkog staža doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine u 2021. godini.

Na Javni natječaj za financiranje rada pod nadzorom doktora medicine bez specijalizacije u 2021. godini, objavljen 22. srpnja 2021. godine, pristiglo je ukupno 309 zahtjeva za financiranje rada pod nadzorom, a u

Listu prvenstva uvršteno je 292 kandidata – doktora medicine

Na Javni natječaj za financiranje pripravničkog staža doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije i laboratorijske medicine u 2021. godini, objavljen dana 22. srpnja 2021. godine, pristiglo je ukupno 50 zahtjeva za financiranje pripravničkog staža, a u Listu prvenstva pripravnika uvršteno je 32 kandidata – doktora medicine i magistara farmacije i to: 28 doktora medicine i 4 magistra farmacije.

Nakon provedenih natječaja, ugovorne zdravstvene ustanove i drugi ugovorni subjekti HZZO-a sklopit će ugovore o radu s odabranim kandidatima, na osnovi kojih će HZZO u najkraćem roku sklopiti ugovore o financiranju s ugovornim zdravstvenim ustanovama i drugim ugovornim subjektima HZZO-a.

PROCES PRILAGODBE UPRAVLJANJA LJUDSKIM POTENCIJALIMA U HZZO-u (1. dio)

Uvod

U nastavku razmatramo pitanja značajna za prilagodbu HZZO-a kao javne ustanove, uvjetima stalnih izazova. Kao temelj eventualnih promjena u organizacijskom smislu, a u cilju odražavanja dostupnosti ove javne ustanove osiguranim osobama pristupa se provodeću unutarnje revizije upravljanja ljudskim resursima.

Unatoč velikim dostignućima, kako znanstvenim i informatičkim, tako i na području edukacije o vještinama upravljanja procesima kao i upravljanja ljudskim potencijalima, nalazimo se u uvjetima velike krize s čijim se učincima suočavamo i na ovom području. Ljudski resursi ubrajaju se u najvažnije čimbenike svake poslovne aktivnosti, proizvodne i neproizvodne. Upravljanje njima predstavlja pravi izazov za svako poslovođstvo. Menadžment ljudskih resursa ili potencijala sadrži brojne aktivnosti u koje se ubraja i njihovo obrazovanje i razvoj. U nastavku su prikazana određena iskustva o načinu obavljanja unutarnje revizije ove važne poslovne funkcije unutar neke profitne i/ili neprofitne organizacije.

IZ SADRŽAJA:

- Lijekovi za liječenje cistične fibroze na Osnovnoj listi lijekova HZZO-a
- HZZO nastavlja financirati rad pod nadzorom i pripravnički staž

1. Pojam, značenje i uloga službe za upravljanje ljudskim resursima (engl. Human Resources Management ili HRM, HR Department)

Čovjek, njegovo znanje i iskustvo imaju presudnu ulogu u svakom poslovnom procesu. On je središte pozornosti, koji radi i upravlja svim poslovnim procesima. Upravljanje ljudskim resursima sadrži različite zadatke, koje je potrebno što uspješnije obaviti. Ti se zadaci provode osnovom određene politike upravljanja ljudskim resursima, osobito zadaci na područjima planiranja, obrazovanja, uvjeta rada i nagrađivanja.

Upravljanje ljudskim resursima je poslovna funkcija koja je stvorena radi maksimalizacije uspješnosti obavljanja poslova od strane radnika u cilju ostvarenja strateških ciljeva organizacije ili njenog poslodavca.¹ Služba upravljanja ljudskim resursima obično je odgovorna za brojne poslove, koji se mogu odnositi na zapošljavanje radnika, njihovo osposobljavanje, obrazovanje i razvoj, ocjenu njihove uspješnosti, vrednovanje rada i nagrađivanje. Ona nadalje dosta pažnje posvećuje pitanjima na području kolektivnog pregovaranja i zakonske regulative radnih odnosa. Usvojeno je mišljenje da se poslovna funkcija upravljanja ljudskim resursima sustavnije počela razvijati početkom dvadesetog stoljeća ili negdje uoči prvog svjetskog rata.

Upravljanje ljudskim resursima, ljudskim potencijalom ili ljudskim kapitalom je proces primanja i razvoja zaposlenika u cilju povećanja njegove vrijednosti za određenu organizaciju.² Ovaj proces se odnosi na poslove analize radnog mjesta, planiranja kadrovskih potreba, zapošljavanja određenih radnika, osposobljavanja i razvoja, plaća i drugih naknada, procjene uspješnosti obavljanja poslova, rješavanja radnih sporova, izgradnje sustava razmjene informacija sa svim zaposlenicima na svim razinama. U prošlosti su se zadaci službe za upravljanje ljudskim resursima, koja se brine o svim radnicima, svodili uglavnom na primanje i otpuštanje radnika prema željama, odnosno zahtjevima poslodavaca. Razvojem poslovnih procesa, jačanjem sindikalnog organiziranja radnika, jačanjem demokratskih procesa, povećava se briga za radnike u cilju njihovog stimuliranja, nagrađivanja, unapređivanja. Ova se je služba dugo nazivala personalna služba i to još od razdoblja prvog svjetskog rata. Njezini poslovi svodili su se u pravilu na brigu o pronalaženju novih radnika i eventualnim otpuštanjima postojećih ili raskidu njihovog radnog odnosa, vođenje i obrađivanje raznolikih podataka o zaposlenicima te druge administrativne poslove. Prema prof. Sikavici ova služba definira i provodi zadatke osnovom određene politike upravljanja ljudskim resursima koju su usvojila nadležna tijela organizacije, a odnose se na:³

- Analiziranje stanja i predlaganja plana zaposlenih;
- Osiguranje i uvođenje u rad potrebnih ljudi prema zahtjevima pojedinih organizacijskih jedinica, pravilniku o organizaciji i sistematizaciji (pravilniku o unutarnjem redu i popisu radnih mjesta) ili nekom drugom aktu s ciljem da „pravi čovjek dođe na pravo mjesto“. Ako se ukaže za to potreba, onda se radnici mogu pre-rasporediti unutar određene organizacije ili se taj problem rješava novim zapošljavanjem;
- Materijalnu zainteresiranost radnika, koji ne može biti indiferentan, služba u suradnji s drugim organizacijskim jedinicama doprinosi u osiguranju objektivnih kriterija u ocjeni rada i nagrađivanja svakog zaposlenika ili menadžera;
- Osobno usavršavanje, napredovanje u zvanju unutar organizacije, što je prirodna težnja svakog radnika ili menadžera;
- Brigu za život i rad svih zaposlenih od uvjeta rada do društvenog standarda, kulturno prosvjetnog rada i sporta;

- Pravo i potpuno informiranje radnika o svim aktima koji pro-pisuju prava i dužnosti radnika, posebice prava iz radnih odnosa, što može otežati upravljanje i rukovođenje ako se ne provodi na pravilan način i može smanjiti radne učinke te unositi nepotreban nemir među zaposlenicima određene organizacije. Objektivna in-formiranost u većini slučajeva potiče radnike na veće zalaganje kod obavljanja svakodnevnih poslova;

- Obrazovanje zaposlenih, koje se može provoditi u vlastitom centru ili u suradnji sa vanjskim institucijama;

Analiza postojećeg stanja

U praksi je u dosta primjera došlo do samo formalne transformacije personalne službe u službu upravljanja ljudskim resursima bez temeljitijih promjena. Kod takvih organizacija zadržava se stari način rada. Analiza, zadaci službe ostaju gotovo nepromijenjeni u novim okolnostima. Ne smije se zaboraviti da je to jedna od poslovnih funkcija svake organizacije i da joj je potrebno pridati i odgovarajuće značenje u izgradnji njezine organizacijske strukture. Zavisno o veličini pojedine organizacije ova poslovna funkcija može obuhvaćati sljedeće poslove, prema prof. Sikavici⁴:

- Poslove plana i analiza, gdje se nastoji analiziranjem postojećeg stanja zaposlenih prema relevantnim obilježjima izraditi pravodobni planovi novih radnika ili perspektivni planovi, izvori pronalaženja radnika (bilo unutarnji ili vanjski), te planovi njihovog obrazovanja. Pod relevantnim obilježjima misli se na podatke o njihovoj strukturi, stručnosti, radnom stažu, dobi, zdravstvenom stanje i drugim kriterijima obrade takvih podataka. Nakon izrade plana zaposlenih razmatraju se mogućnosti za popunjavanjem nedostajućih ljudskih potencijala i utvrđuju se buduće kadrovske potrebe, odnosno izrađuje se perspektivni plan zaposlenih;

- Radni odnosi, unutar ovoga područja se obično misli na postupke odabira radnika, primanja, premještaja, rasporeda na druga radna mjesta, eventualnog njegovog otpuštanja. Postupak otpuštanja može ovisiti o zahtjevima poslodavca, zbog mogućih prekršaja obveza iz radnih odnosa ili nekih drugih uzroka, primjerice, kaznenih djela uz zatvorsku penalizaciju. Na području radnih odnosa mogu se ostvarivati i istraživanja fluktuacije radnika, ustrojavati razne evidencije, provoditi postupak uvođenja u posao novih radnika;

- Poslovi sustava nagrađivanja, pod ovim pojmom podrazumijevaju se poslovi koji se odnose na metodologiju određivanja plaća zaposlenika, primjene kolektivnih ugovora, raznih zakona i uredbi o plaćama, njihovog obračunavanja i isplate, procjene rada i radnih učinaka;

- Poslovi socijalne službe, oni se odnose se na brigu poslodavca o svim radnicima i menadžerima. Uz psihologe tu se mogu zapošljavati i socijalni radnici, koji provode razna savjetovanja radnika, testiranja, a mogu se organizirati i sistematski pregledi zaposlenika, što može biti jedna od obveza iz odredbi sklopljenih kolektivnih ugovora između sindikata i poslodavaca;

- Poslovi društvenog standarda, prijevoza radnika na posao i s posla, njihova prehrana, stambene, kulturne, sportske i druge društvene potrebe;

- Poslovi obrazovanja, školovanja i osposobljavanja radnika i menadžera unutar organizacije ili u vanjskim institucijama.

Služba koja radi s ljudima, odnosno njeni radnici i menadžeri trebaju raspolagati s posebnim znanjima, iskustvima i kvalitetama. To su ljudi koji rade s ljudima, a svi oni imaju svoje planove, probleme, želje, zahtjeve, motive, očekivanja. Dakle, od njih se, pored određenih zanimanja, traže i dodatne vještine, kao na primjer, dobro poznavanje interpersonalnih ili međuljudskih odnosa. Pored stručnih sposobnosti, ljudi koji rade na tim poslovima moraju imati dobar odnos prema drugim ljudima.

Prema načelu pravednosti potrebno je uzeti u razmatranje i pitanje doživljavaju li radnici, zaposlenici, menadžeri, sustav nagrađivanja takvim, te da li se na pravedan način odabiru zaposlenici ili menadžeri, da li napreduju u poslu s osnova osobnog zalaganja i uspješnosti? Nadalje, zaposlenici trebaju imati osjećaj da su jednako „tretirani“, da se prema njima ujednačeno postupa, da se jedne ne

¹ <http://en.wikipedia.org/wiki/HRM>

² <http://www.businessdictionary.com>

³ Sikavica P., Novak M.: Poslovna organizacija, Informator, Zagreb, 1999., str.775-777.

⁴ Ibid, str.779-780.

opterećuje s poslovima i zadacima na račun drugih. Javnim oglašavanjem i javnim natječajima za popunjavanje određenih radnih mjesta, u novinama ili na internetskim stranicama organizacije, pruža se mogućnost svim zainteresiranim pojedincima unutar i izvan organizacije da dostave svoje ponude za zapošljavanje. Na taj način stvara se dojam da svi imaju svoju priliku za pronalaženje određenog radnog mjesta, odnosno da se one svima pružaju. Drugim riječima, stalno treba voditi računa o načelu pravičnosti tijekom cijelog procesa upravljanja ljudskim resursima.

Funkcija upravljanja ljudskim resursima uključuje različite aktivnosti, kao što su donošenje odluka o potrebnim kadrovima, njihov izbor, zapošljavanje, obrazovanje, stručno osposobljavanje i drugo. Tu se ubraja i kompenzacijski menadžment ili upravljanje sustavom nagrađivanja, kadrovske politike, sustav provođenja evidencije radnika. Ako se govori o upravljanju razvojem ljudskih resursa, onda se misli na čitav niz aktivnosti koje se odnose na obrazovanje i razvoj zaposlenih unutar organizacije, njihovo osposobljavanje za stjecanje novih znanja i vještina za obavljanje različitih poslova, novih radnih mjesta i drugo. U teoriji i praksi, naročito velikih organizacija, uvijek postoji dvojba da li ustrojiti zasebnu službu ili odjel za navedeno područje. Drugim riječima, da li je potrebno da se izdvojena organizacijska jedinica bavi poslovima obrazovanja i razvoja zaposlenih. Veliki i složeni poslovni sustavi zahtijevaju da se posebna pozornost obrati funkciji upravljanja obrazovanju i razvoju zaposlenih.

Obrazovanje na poslu

Javna i privatna poduzeća, proračunski i izvanproračunski korisnici, HZZO, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, razna ministarstva i druga tijela državne uprave ili tijela javne vlasti, nužni su za funkcioniranje cjelokupnog društva, države i njezinih građana. Njima mogu biti povjerena velika sredstva na upravljanje, kao primjerice, Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i HZZO-u. Poput brojnih drugih organizacija u njemu svoje poslove obavljaju radnici te menadžeri, koji su obzirom na zakonsku regulativu, statut i druge unutarnje akte, organizaciju i sistematizaciju poslova, dužni udovoljavati određenim kriterijima o posjedovanju znanja, vještina, sposobnosti za uspješno obavljanje poslova i postizanje organizacijskih ciljeva.

S obzirom na mjesto i način obrazovanja i razvoja provode se različiti programi na poslu ili unutar organizacije i programi obrazovanja i razvoja izvan posla, odnosno izvan organizacije.

S aspekta pružanja usluga obrazovanja i razvoja može se govoriti o aktivnostima koje se provode na sveučilištima, školama, vlastitom "centru za razvoj", seminarima, kongresima, državnim stručnim ispitima i sl. Obrazovanje se organizira za različite grupe poslova, ovisno o zanimanju, stupnju obrazovanja, menadžerskoj razini. U tu svrhu koriste se različiti programi učenja, kako unutar, tako i izvan organizacije, koji pružaju brojne mogućnosti njihovim polaznicima. Obrazovanje na poslu je od posebnog značaja imajući u vidu da svaki pojedinac, radnik pri obavljanju individualnih zadataka, zapravo uči kroz rad. Primjerice, ako netko obavlja poslove na jednom od radnih mjesta profitne ili neprofitne organizacije, onda radeći svoj posao suočava se iz "prve ruke" sa stvarnim problemima. Radeći u timu pojedinac uči od voditelja tima ili osoba sa više znanja i iskustava. Često puta pri obavljanju poslova postoje instruktori

(treneri) ili mentori koji osposobljavaju pojedince za neke zadatke.

Nadalje, i horizontalne rotacije pomažu radnicima pri stjecanju iskustava u obavljanju različitih vrsta specijaliziranih poslova. Pod horizontalnom rotacijom radnika obično se misli na njihovo raspoređivanje na druge poslove, u drugim organizacijskim jedinicama, iste ili slične zahtijevane stručnosti, u pravilu, jednake ili bolje plaće.

U Republici Hrvatskoj još 2007. godine donesen je poseban zakon o obrazovanju odraslih koji se pored ostalog temelji i na načelu cjeloživotnog učenja. Filozofija cjeloživotnog učenja (engleski Lifelong Learning)⁵ u dobrom dijelu je prihvaćena u praksi pojedinih profitnih i neprofitnih organizacija. Ovdje se misli na usvojen koncept da "nikad nije prerano niti prekasno za učenje"⁶ Odbacuje se tvrdnja da se "ne može učiti starog konja novim stvarima" ili engleski "You can't teach an old dog new tricks."⁷ Cjeloživotno učenje važno je iz razloga sve većeg napretka znanosti i tehnologije.⁸ Usprkos činjenici da osnovno, srednjoškolsko i fakultetsko obrazovanje postaje sve složenije i duže, u praksi se nikada ne treba zanemariti i prethodno navedeni oblik učenja zaposlenika.

Obrazovanje označava širenje ukupnih spoznaja, znanja, vještina i sposobnosti osobe koju se osposobljava za samostalno odlučivanje i djelovanje u različitim situacijama. Ono se izgrađuje za različite poslove i stvara podlogu za daljnji razvoj organizacije i društvene zajednice.

Razvoj pojedinca i organizacije kao cjeline u kojoj on kao radnik radi, vezan je uz stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti, novih poslova i pozicija i predstavlja pripremu za budućnost i zahtjeve koji tek dolaze (kako raditi svoj posao). Uloga obrazovanja i osposobljavanja za rad i njegova obveza ne razmatra se samo teoretski, već je ugrađena u jedan od temeljnih zakona koji uređuje radne odnose u Republici Hrvatskoj. Naime, Zakon o radu u jednom svom dijelu⁹ uređuje dužnost svakog poslodavca da omogućiti radniku, u skladu s mogućnostima i potrebama rada školovanje, obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje. Radnici, zaposlenici ili menadžeri dužni su se školovati, obrazovati, osposobljavati i usavršavati za rad. Ovo je posebice značajno prilikom promjene ili uvođenja novog načina ili organizacije rada. Štoviše, ove odredbe zakona mogu biti ugrađene i u pravilnik o radu pojedine organizacije, kao jedan od njezinih akata. Na taj način postoji pravna podloga unutar organizacije, koja osigurava uz određene uvjete, obrazovanje i osposobljavanje radnika, odnosno njihov razvoj. Primjerice, ako govorimo o ustanovi korisniku državnog proračuna osnovanom za pružanje usluga i podmirenje određenih potreba građana, a uz ograničen iznos sredstava kojim se mora osigurati normalno odvijanje sustava i određena razina usluge, itekako se treba voditi računa ne samo o rasporedu ljudskih potencijala, već i o njihovom obrazovanju i razvoju, izgradnji mehanizama kojima se mogu iskoristiti kvalitete i afiniteti svakog radnika, što ne samo da pridonosi boljem obavljanju poslovnog procesa nego i stupnju radne motivacije svakog radnika.

⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Lifelong_Learning

⁶ ibid

⁷ ibid

⁸ ibid

⁹ Zakon o radu predviđa mogućnost obrazovanja i osposobljavanja uz rad.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija

Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.

Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med. spec., zamjenica ravnatelja HZZO-a
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979

za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Produljen rok za dostavu dokaza radi isplate COVID dodatka

Odlukom Vlade RH **korisnicima mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj s inozemnim elementom** koji nisu ostvarili pravo na isplatu jednokratnog novčanog primanja u srpnju 2021. **produljen je rok za dostavu dokaza o visini inozemne mirovine ili izjave** da ne primaju inozemnu mirovinu **do 30. studenoga 2021.**

Korisnici mirovina s inozemnim elementom su:

- korisnici mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj kojima se isplaćuje i mirovina iz inozemstva
- korisnici mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj koji su radili u inozemstvu, a nisu ostvarili pravo na mirovinu u inozemstvu.

Korisnici mirovine kojima se isplaćuje i mirovina iz inozemstva trebaju do 30. studenoga 2021. dostaviti dokaz o iznosu mirovine za ožujak 2021. koju je isplatio inozemni nositelj osiguranja.

Dokaz može biti:

- potvrda banke ili izvadak iz bankovnog računa iz kojeg se vidi iznos mirovine koji je uplatio inozemni nositelj za ožujak 2021.
- potvrda inozemnog nositelja o visini mirovine isplaćene za ožujak 2021. u netoiznosu.

Dokaz o iznosu mirovine korisnici mogu dostaviti:

- putem *online* obrasca dostupnog na mrežnoj stranici HZMO-a
- poštom ili osobno područnoj ustrojstvenoj jedinici HZMO-a prema mjestu prebivališta uz Tiskanicu za dostavu podataka o visini inozemne mirovine.

Tiskanica se može preuzeti na internetskim stranicama HZMO-a, u područnim ustrojstvenim jedinicama HZMO-a ili kupiti u prodavaonicama Narodnih novina.

Korisnici mirovine koji su radili u inozemstvu, a nisu ostvarili pravo na mirovinu u inozemstvu, trebaju na online obrascu ili Tiskanici za dostavu podataka o visini inozemne mirovine označiti polje – Izjavljujem da ne

primam inozemnu mirovinu te Tiskanicu potpisati i dostaviti HZMO-u.

Podsjećamo, Odlukom je propisano da će se jednokratno novčano primanje isplatiti korisnicima mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja, koji imaju prebivalište u RH, pod uvjetom da im ukupno mirovinsko primanje u RH i inozemstvu, isplaćeno za ožujak 2021., ne prelazi iznos od 4.000,00 kuna te ako nisu zaposleni (ne obavljaju djelatnosti na temelju koje postoji obveza osiguranja).

Korisnicima mirovine s inozemnim elementom koji do 30. studenoga 2021. HZMO-u dostave potreban podatak i ispunjavaju propisane uvjete, jednokratno novčano primanje isplatit će se u prosincu 2021.

Napominjemo, isplatom u prosincu 2021. neće biti obuhvaćeni korisnici kojima je jednokratno novčano primanje već isplaćeno u travnju ili srpnju 2021.

Također, korisnici koji su HZMO-u dostavili dokaz o visini inozemne mirovine, odnosno izjavu, nakon propisanog roka 30. lipnja 2021. te im zbog toga nije isplaćeno jednokratno novčano primanje u srpnju, nisu obvezni ponovno dostavljati dokaz/izjavu radi isplate u prosincu 2021. jer su već evidentirani u HZMO-u.

COVID-DODATAK

Produljen rok za dostavu dokaza do 30. studenoga 2021. korisnicima mirovine s inozemnim elementom radi isplate jednokratnog novčanog primanja - COVID dodatka

Tko ima pravo na isplatu u prosincu 2021.?

Korisnici mirovina ostvarenih u Republici Hrvatskoj s inozemnim elementom:

- korisnici mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj kojima se isplaćuje i mirovina iz inozemstva.
- korisnici mirovine ostvarene u Republici Hrvatskoj koji su navršili mirovinski staž u inozemstvu, a nisu ostvarili pravo na mirovinu u inozemstvu.

Rok za dostavu zahtjeva?
Do 30. studenoga 2021.

Tko nema pravo na isplatu u prosincu 2021.?

- korisnici mirovina kojima je već isplaćeno jednokratno novčano primanje u travnju ili srpnju 2021.
- korisnici koji primaju samo inozemnu mirovinu.

Kako predati zahtjev/izjavu?

Dokaz o iznosu mirovine korisnici mogu dostaviti putem *online* obrasca, a poštom ili osobno područnoj ustrojstvenoj jedinici HZMO-a prema mjestu prebivališta uz Tiskanicu za dostavu podataka o visini inozemne mirovine.

Korisnici mirovine koji su radili u inozemstvu, a nisu ostvarili pravo na inozemnu mirovinu, trebaju na *online* obrascu ili Tiskanici za dostavu podataka o visini inozemne mirovine označiti polje – **Izjavljujem da ne primam inozemnu mirovinu** te Tiskanicu potpisati i dostaviti HZMO-u.

KORISNICI MIROVINA - isplata u rujnu 2021.

Vrsta mirovine	Broj korisnika	Prosječne svote mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	496 200	2.844,70 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	41 196	3.772,61 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO-a	81 018	2.512,60 kn
Prijevremena starosna mirovina	205 523	2.745,78 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	346	2.999,96 kn
Invalidska mirovina	104 035	2.141,46 kn
Obiteljska mirovina	215 027	2.144,15 kn
UKUPNO - ZOMO	1 143 345	2.641,12 kn
Korisnici koji su u 2021. godini prvi put ostvarili pravo na mirovinu - ZOMO		
	Broj korisnika	Prosječna netomirovina
Starosna mirovina	14 846	2.649,56 kn
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	3 976	3.531,85 kn
Prijevremena starosna mirovina	4 941	2.904,80 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	6	3.341,88 kn
Invalidska mirovina	1 509	2.060,82 kn
Obiteljska mirovina	7 873	2.263,43 kn
UKUPNO	33 151	2.675,05 kn
Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	106 655	4.053,62 kn
Prosječna ukupna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	209 220	3.692,18 kn
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO-u	270 822	1.781,54 kn
Korisnici najviše mirovine prema Zakonu o najvišoj mirovini	1 749	7.482,36 kn
Ukupan broj osiguranika		1 604 453
Ukupan broj korisnika mirovine		1 236 848
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika		1:1,30
Prosječna netoplaća u Republici Hrvatskoj za srpanj 2021.		7.046,00 kn
Prosječna starosna mirovina ZOMO korisnika koji su pravo na mirovinu ostvarili u 2021. godini		2.850,38 kn
Korisnici mirovina - muškarci (46,09%)		570 092
Korisnici mirovina - žene (53,91%)		666 756
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		31 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		72 godine
Prosječan mirovinski staž za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2021. godini - ZOMO		34 godine
Prosječna dob za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2021. godini - ZOMO		63 godine
Procjena potrebnih sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja		3.542.000.000 kn

Nitko vam ga neće oduzeti!

Nakon zadnjeg usklađivanja mirovina za prosječnih šezdesetak kuna krenuli su uzrujani telefonski pozivi umirovljenika s upitom hoće li sada izgubiti pravo na „besplatno dopunsko zdravstveno“ osiguranje, kojim se oslobađaju od plaćanja. Prema izmjenama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju od 1. svibnja 2020. godine, a na inicijativu Sindikata umirovljenika Hrvatske, povišen je cenzus za samca sa 1.939,39 kuna na 2.000 kuna, ali s obvezom redovitog godišnjeg usklađivanja prihodovnog cenzusa s promjenama prosječnog indeksa potrošačkih cijena i promjenama bruto plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj, dakle, s formulom usklađivanja mirovina.

Prvo usklađivanje je provedeno već 2020. godine za pravo na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja iz državnog proračuna u 2021. godini, tako da je cenzus porastao na 1.600,12 kuna za člana obitelji, te 2.047,20 kuna za samca.

Važno je znati da se pravo na policu dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret državnog proračuna u 2021. godini osiguranicima utvrđuje na temelju ostvarenih prihoda u 2020. godini. Stoga, neovisno o eventualnom povećanju prihoda u 2021. godini, osiguranici ne gube pravo na policu dopunskog zdravstvenog osiguranja koju su stekli osnovom utvrđenih prihoda u 2020. godini.

U 2022. godini Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje ponovo će, po službenoj dužnosti utvrđivati pravo na dopunsko zdravstveno osiguranje na teret državnog proračuna osnovom prihoda ostvarenih u 2021. godini, i to stopom usklađenih mirovina. Tako praktički svi oni kojima je odobreno besplatno zdravstveno, ne bi ga niti trebali izgubiti zbog usklađivanja.

Umirovljenici kojima je nekom greškom stigla obavijest o ukidanju besplatnog dopunskog neka se odmah jave u HZZO i traže razjašnjenje ili pak neka se jave u Sindikat umirovljenika Hrvatske (tel. 01/4635202).

J.A.P.

MEDVEDOVE KOMISIJE

Koliko novih branitelja na čekanju?

Ovih dana su u javno savjetovanje puštena četiri pravilnika koji reguliraju status sudionika Domovinskog rata i civilnih stradalnika, a najviše interesa su izazvali oni kojima se definira rad posebnih Medvedovih liječničkih komisija koje će utvrđivati način ostvarivanja prava hrvatskih branitelja i civilnih stradalnika. Poznato je da je u postupku rješavanja statusa branitelja čak 6.000 osoba, ali i to da su branitelji izuzeti iz nadležnosti civilnih liječničkih komisija, jer su, navodno, bili prestrogi.

To je prije radilo neovisno tijelo, Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom, ali sada je Medved osnovao svoje komisije, pa ćemo zasigurno nakon četvrt stoljeća od Domovinskog rata dobiti nove invalide rata, a neki i povlaštene mirovine. Otvara se mogućnost za dokazivanje i smrti hrvatskog branitelja koja je posljedica bolesti, koja je pak posljedica ratnih događanja, kako bi članovi njegove obitelji mogli ostvariti određena prava. O tome je li smrt hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata posljedica bolesti ili pogoršanja bolesti koja je nastala zbog ratnih zbivanja, odlučivat će liječnička vijeća koja će imenovati ministar Tomo Medved, jer nema povjerenja u civilne stručnjake.

Trenutno hrvatskih branitelja s mirovinom po posebnim propisima ima 70.826 s prosječnom mirovinom od 6.170 kuna, te 49.587 branitelja prema općim propisima s mirovinom od 2.953. Vidjet ćemo kojom će brzinom rasti te brojke!

Broj civilnih sudionika Domovinskog rata, kojih je sada oko 2.000, mogao bi se popeti na 9.000 osoba, jer sada na njega imaju pravo pripadnici Narodne zaštite, medicinsko osoblje i pripadnici Glavnog sanitetskog stožera, ratni izvjestitelji, pripadnici vatrogasnih postrojbi, pomorci i članovi posade trgovačke mornarice i brojni drugi. Dovoljno je da donesu „neku potvrdu“, ugovor o djelu ili radu, neki dokument, a onda će dobrohotna Medvedova

povjerenstva to odobravati. Jesmo li zadovoljni s takvim rješenjem?

Čitatelji SUH-ove tematske Facebook stranice „Pokret protiv siromaštva starijih osoba“ definitivno nisu, te su imali puno zanimljivih komentara na ovu temu.

„A govorili smo da su partizani imali privilegije. Svaka čast pravim braniteljima, ali za ove naknadne izminke i birtija bojne, učenici NOB-a su bili amateri“, napisala je Ksenija Pesu.

Marica Dominović iz Valpova je pak napisala: „Pa do kada više, pljujete po partizanima da nikada neće nestati, a bogme sada imamo istu situaciju. Postat će branitelji i oni koji su se rodili 91.“

Jadranka Doko iz Splita je pak sarkastično napisala: „Imam unuka od 6 mjeseci, samo me interesira ima li uvjete za status branitelja ako nije kasno?“

„Koliko umirovljenika umre, toliko se branitelja rađa“, napisala je Božena Pellegrini.

J.A.P.

Igre i zabava nakon dvije godine

U organizaciji Podružnice SUH-a Trogir 2. listopada 2021. godine u Sinju su održani 12. sportski susreti Splitsko-dalmatinske županije. S obzirom da zbog pandemije prošle godine nisu održani ovi susreti, pauza od dvije godine pobudila je velik interes za druženje među članovima. Tako se na ranču Mustang okupilo 126 SUH-ovaca iz pet podružnica željnih igre, zabave i dobrog društva, što je ipak manja brojka, jer se prijašnjih godina okupljalo i po 220 članova na igrama.

Program je započeo intoniranjem hrvatske himne i minutom šutnje za sve poginule hrvatske branitelje i preminule članove. U ime organizatora sportskih susreta skupu se obratio predsjednik podružnice SUH-a Trogir Ivan Bakica. Zahvalio se svima na sudjelovanju i istaknuo da mo-

ramo svi djelovati zajedno, jer samo tako možemo naprijed za dobrobit svih umirovljenika. Asja Tomin, potpredsjednica SUH-a pozdravila je sve prisutne i pročitala poruku v.d. predsjednice SUH-a Jasne Petrović.

Merica Ličina, predsjednica Županijskog povjerenstva SDŽ, otvorila je igre i zaželjela svima sreću te poželjela fer borbu u natjecanjima. A onda je krenulo. Natjecalo se u četiri discipline, pikadu, povlačenju konopa, balotama i kartanju. No, za razliku od prijašnjih godina, od ove godine je uvedeno pravilo da nema pobjednika, jer je ranije to znalo izazvati „pomutnju“, pa su sada svi bili pobjednici.

Nakon završetka natjecanja organiziran je ručak, a podijeljene su i zahvalnice na sudjelovanju predstavnicima podružnica. Uslijedio je nastava-

vak dobre zabave, živa glazba i ples, a oni najhrabriji članovi odlučili su se i na jahanje na konjima na ranču. U toploj i veseloj atmosferi svi zajedno su u poslijepodnevnom satima obišli Sinj, jer je dan bio prekrasan za izlet. Na kraju su zaželjeli jedni drugima dobro zdravlje, kao i da se što prije opet svi vide. Organizator 13. sportskih susreta bit će Podružnica Omiš.

Tonći Barada

Subotina po starinski

Pedesetak članova SUH-ove Podružnice Medulin posjetilo je 11. rujna 2021. pučki sajam u Buzetu pod nazivom „Subotina po starinski“. Pristup sajmu bio je omogućen samo penzičima koji su dva puta cijepljeni. Troškove prijevoza autobusom platila je Podružnica iz ovogodišnje donacije Općine Medulin. Dvjestotinjak stepenica do stare jezgre nije bio ugodan pothvat po sunčanom danu, ali njihova „mladenačka energija“ dovela je sve članove do vrha gdje ih je dočekala glazba i pjesma, okusi i mirisi prohujalih vremena.

Jasno, bilo je to u skromnijem izdanju

od prijašnjih godina i sve je bilo prilagođeno epidemiološkim mjerama. Ipak, skupilo se domaćih i stranih gostiju i svi su uživali. Ovaj događaj uvršten je godinama kao jedan od dvadesetak najboljih tradicijskih europskih pučkih sajmova. Ove su godine izostali kostimirani likovi, izostala je velika fritaja jaja s tartufima, jedne od najskupljih gljiva ovog područja.

Željni manifestacije i druženja šetali su starogradskim ulicama Buzeta, uživajući među štandovima s autohtonim rukotvorinama i vratili se u sumrak u svoju općinu zadovoljni.

Verica Vidmar

VELIKA GORICA Pjesma na izvještajnoj skupštini

Čak 136 članova i gostiju Podružnice SUH-a Velike Gorice okupilo se 23. rujna 2021. u restoranu „Za vašu dušu“ u Okuju na izvještajnoj skupštini. Svi do jednoga imali su važeće Covid potvrde kojom su dokazali da su se cijepili ili preboljeli koronu.

Na početku je zbor podružnice „Turopoljska zvona“ otpjevao

himnu, nakon čega je uslijedila minuta šutnje za sve preminule članove. Jednoglasno su prihvaćeni svi izvještaji i planovi rada za 2021. godinu, uz opasku predsjednika podružnice Stjepana Milobara da se zbog korone to ranije nije moglo napraviti. Na kraju su se skupštini obratili i predstavnici SUH-a. Predsjednik županijskog povjereništva Zagrebačke županije Zlatko Hrčić uz pozdrave je kazao kako primjećuje da je ranijih godina bilo i više prisutnih na skupštini, no da je korona učinila svoje te informirao sve da će se 16. listopada održati županijski sportski susreti.

Glavni tajnik SUH-a Igor Knežević je pak kazao kako je broj prisutnih članova impozantan. Nakon toga je u kratkim crtama iznio najveće uspjehe SUH-a posljednjih nekoliko godina u vezi poboljšanja mirovinskih prava te je najavio borbu za novi model usklađivanja mirovina. Pohvalio je zbor „Turopoljska zvona“ i njihov kontinuirani rad od čak 25 godina.

Nakon službenog dijela taj zbor je otpjevao tri pjesme: „Hrvatski zavičaj“, „Turopolje moje drago“ i „Ave Maria“, nakon čega je uslijedio domjenak i druženje uz pjesmu i ples.

Stjepan Milobara

STUDENTSKI GRAD Aktivan rujan i vitamini

Da su članovi bili željni aktivnosti može se lako zaključiti prema odazivu na sva događanja koja su se tijekom rujna 2021. održavala u SUH-ovoj Podružnici Studentski grad u Zagrebu. Dosta članica i članova uključilo se u projekt „Reketom do sreće i zdravlja“ te su rado zaigrali stolni tenis. Brojni su išli na planinarenje, odnosno u Park šumu Golubinjak i špilju Lokvarku, što je bio besplatan izlet također u sklopu projekta EU, gdje su prisutni dobili i ruksak na poklon.

Oni koji nisu mogli ići na izlet, sudjelovali su na manifestaciji „Aktivna Hrvatska“. Trčali su i u virtualnoj utrci koja se održavala u sklopu UNICEF-ove humanitarne utrke, gdje su osobe 75+ bile zvijezde, s obzirom da ove godine UNICEF slavi 75 godina svog postojanja. Mnogi naši članovi su kupnjom UNICEF-ove majice donirali novac za djecu s teškoćama. U sklopu EU projekta, održana su i dva zdravstvena predavanja te preventivni mamografski pregled.

Gratis ulaznice podijeljene za koncerte u dvorani Lisinski omogućile su nekim članovima uživanje u koncertima Bijelog ciklusa. Održane su i tri kreativne radionice tzv. „točkanja“, također iz projekta EU. Članovi su sudjelovali i na Jarunskim susretima gdje su osvojili 4. mjesto, a dok je plesna grupa upotpunila događanje svojom plesnom točkom. Istom koreografijom nastupalo se u Novom Zagrebu u naselju Slobodina povodom Međunarodnog dana starijih osoba.

Podijelila se donacija ananasa i limuna, pa se odmah pristupilo cijedenju soka koji se zaledio u vrećicama i čuva se za zimske dane. Uz 18 zemalja, naši su članovi predstavljali Hrvatsku na Malti od 30.10. do 3.10.2021. u još jednom projektu EU na temu „Jačanje Europe solidarnosti u doba migracija“.

Snježana Živčić

ĐAKOVO Guštanje na Boroviku

aktivnosti

SUH-ova Podružnica Đakovo organizirala je u rujnu 2021. godine osmodnevno ljetovanje za svoje članove u mjestu sv. Filip i Jakov kod Zadra. Članove je cijelo vrijeme ljetovanja

i strah od ponovnog lockdowna zbog epidemije koronavirusa, podružnica je organizirala druženje u kampu na prekrasnom jezeru Borovik nedaleko od tog grada. Umirovljenici su

u rujnu pratilo lijepo vrijeme, toplo more, pa su uz boravak u hotelu proveli jedno lijepo ljetovanje i druženje. Pored redovitog kupanja u moru, šetnja uz more je svima pomogla u održavanju zdravlja i dobrog raspoloženja.

S obzirom da je krenula jesen, a time

na druženje došli organiziranim prijevozom - autobusom i osobnim vozilima. Cilj je bio iskoristiti još malo lijepog vremena za druženje. Tako je tridesetak članova doista iskoristilo trenutke za uživanje u prirodnim ljepotama, ali i ljepotama međuljudskih odnosa.

Uz odličnu hranu u kampu, za članove je organizirana i živa glazba, te su čitavo poslijepodne proveli uz glazbu, pjesmu, ples i obvezno šokačko kolo. Kako kažu đakovački penzići, opet su pokazali i dokazali da njihova podružnica organizira najbolje zabave i druženje svojih članova, ali i umirovljenika iz Đakova i Đakovštine. Puni energije i obnovljene snage dogovorili su se da to treba uskoro ponoviti.

Željko Kovač

PULA Kod prijatelja Talijana

Unatoč koroni hrabro su članovi zakoračili u mjesec rujna u nadi da će ostvariti zacrtane planove o susretima, druženjima i izletima. Tako je održana sjednica Predsjedništva Udruge SUH Pula-Pola, na kojoj je razmatrano financijsko izvješće za I. polugodište ove godine. Postignut je dogovor u vezi održavanja godišnjih skupština ogranaka Udruge, članovi su informirani kojim se tempom naplaćuje članarina, a bilo je govora i o promjenama u Središnjem uredu SUH-a Zagreb, kao i o radu na izmjenama i dopunama Statuta.

Ljepši dio druženja dogodio se u četvrtak, 16. rujna, kada su organizirano, jednim autobusom otišli do Muggie i Trsta. Nije ih bilo puno, jer je svaki putnik trebao imati EU COVID putovnicu. Muggia (slovenski i/ili hrvatski Milje) je malo mjesto u Tršćanskom zaljevu, u kojem živi 13.500 stanovnika. Ali ima se što za vidjeti, npr. stari dvorac, arheološki park, muzej moderne umjetnosti. Naši penzići posjetili su sajam različitih proizvoda od odjeće i obuće, kućanskih potrepština, prehrane i cvijeća. Izlet se nastavio u Trstu, gradu kojeg se naši umirovljenici sjećaju po šoping meki-

puno malih simpatičnih trgovinica, s velikim asortimanom za one koje imaju dosta novca, ali i za one skromnije. Ali danas je situacija žalosna, malih trgovina više nema, a roba je zadnje kategorije. Čak i stari Tršćani, koji su se nekad i ljutili na sve te „jugoviće“, žale za prošlim vremenima, jer su prihodi puno, puno manji, a trgovine zatvorene.

No, naši penzići ipak su našli nešto za sebe i s radošću se vratili u Pulu. Izlet je bio veseo, a i druženje je dalo svoju pozitivnu notu, te je odmah bilo rasprava gdje putovati sljedeći put. Možda i nije važno gdje, samo da se organizira čim prije, da ih ova „zločesta“ korona ne spriječi.

Bruna Jovanović

DUGO SELO

Prvo mjesto za buhtle

Članovi SUH-ove udruge iz Dugog Sela 18. rujna 2021. sudjelovali su na međunarodnoj kulturno-gastronomskoj manifestaciji „Stara jela iz Dugog Sela“, gdje su se natjecali u pripremi tradicionalnih jela, pečenih patki i buhtli. Stručni žiri predvodio je proslavljeni hrvatski kuhar Tomislav Špiček te su naši umirovljenici osvojili prvo mjesto među 22 udruge! Najzaslužnija za uspjeh je članica Jagica Novak koja je i ispekla pobjedničke buhtle. No, još 40 članica peklo je druge domaće kolače te su ih na štandu, obučene u narodne nošnje, prodavale po simboličnoj cijeni od 10 kuna za pakiranje.

Treba spomenuti da je vladala prava pomama za njihovim kolačima, jer je tristotinjak pakiranja rasprodano do 13 sati! Naši umirovljenici odazvali su se i akciji čišćenja grada 25. rujna, te je njih 14 na tri lokacije pomoglo u stvaranju „čistiće i zelenije sutrašnjice“ kako su akciju nazvali čelnici grada.

Milivoj Marić

VRBOVEC

Kaj su jeli naši stari

Iove godine krajem kolovoza u Vrbovcu je održana trodnevna manifestacija „Kaj su jeli naši stari“, a na kojoj su aktivno sudjelovali i članovi SUH-ove Podružnice Vrbovec. Čak 45 članica podružnice pripremalo je tradicionalne kolače, bez kreme i čokolade, uglavnom orahnjače i makovnjače. Svi kolači prodavali su se na štandu, a SUH je dobio i specijalno „priznanje za međugeneracijsku solidarnost i suradnju“.

Kao nagradu za svoj vrijedni rad, 45 članica, pojačane s šestoricom članova koji su radili na podizanju štanda, otišli su 25. rujna na besplatan izlet u Krapinu. Prvo su posjetili Muzej krapinskih neandertalaca, te je obilazak trajao dva sata. Zatim je uz pratnju vodiča grupa otišla na Trški vrh gdje su obišli zavjetnu Crkvu Majke Božje Jeruzalemske.

Uslijedila je šetnja gradom Krapinom, gdje su u pauzi popili kavu, sok, svatko po svom izboru. Posjet krapinskom kraju završili su ručkom u restoranu „Preša“. Hrana je bila ukusna, a malo se i zaplesalo, onako penzionerski. Članovi su se u večernjim satima vratili u Vrbovec s puno lijepih dojmova

Zlatko Hrzić

Legalizirana pljačka Nataše Papeš

„Sukladno odredbama čl. 40, 41 i 42 Zakona o medijima zahtijeva se objava sljedećeg ispravka:

„Obraćam Vam se u svojstvu punomoćnika gđe Dubravke Koruge i gospodina Dragana Koruge, s adresom u Zagrebu, Trpinjska 23, a povodom neistinitih informacija te, najblaže rečeno, izmišljenih i klevetničkih tvrdnji, koje se odnose na moje imenovane klijente, a koje su objavljene u glasilu Sindikata umirovljenika Hrvatske – Glasu umirovljenika, br. 297 iz rujna 2021. god., na web stranici Sindikata umirovljenika Hrvatske adrese www.suh.hr (prema našim saznanjima, datum objave je 11. rujna 2021. god.), i to na naslovnici, na kojoj se ističe naslov „Dosmrtni ugovor kao oružje, Legalizirana pljačka Nataše Papeš“, te na str. br. 9 navedenog glasila, u rubrici „Istraga“ na kojoj se nalazi sporni članak potpisan upravo po Vama i zauzima čitavu tu stranicu s fotografijom gđe Nataše Papeš. Sve se to nalazi na linku https://www.suh.hr/images/glasila/suh_297.pdf

Predmetne neistinite informacije, koje će se navesti u nastavku ovog zahtjeva, nanijele su nenadoknadivu štetu mojim strankama, te je teško povjerovati da se novinar jednog glasila, koje bi trebao nepristrano i utemeljeno informirati umirovljenički i inu populaciju, upustio u objavu ovakvih neistina, zbog kojih će moji klijenti biti primorani poduzeti i druge pravne radnje radi zaštite svojih prava i interesa. Ovo tim više što je predmetni članak podijeljen kroz razne grupe putem Facebook-a, čime je postao dostupan nemjerljivom broju osoba.

U nastavku ovog zahtjeva navest ćemo objavljene neistinite informacije, s našim komentarom na svaku od njih. Dakle, netočni su i klevetnički slijedeći navodi/tvrdnje iz predmetnog članka:

Ovdje ističemo kako gospođa Dubravka Koruga niti jednim svojim postupkom nije prevarila gospođu Papeš. Naprotiv, predmetni ugovor o dosmrtnom uzdržavanju zaključen je upravo na inzistiranje gđe. Papeš, o čemu postoje svjedoci koji će dati iskaze u postupku koji se vodi pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu. Protivno tvrdnjama iz članka, gđa. Koruga je gospođi Papeš pružila skrb i spasila ju od nehumanih uvjeta u kojima je živjela u svojoj kući u Oborovu. Napomene radi, gđa Papeš je u vrijeme zaključenja spornog ugovora imala teže zdravstvene probleme, te je živjela u oskudici, prljavštini, mačjim fekalijama i urinu, te nezamislivim gomilama smeća koje je iz nepoznatih razloga nakupljala. Pretpostavljamo da je to bio osnovni razlog zbog kojega je tražila skrb trećih osoba, a upravo je gđa. Koruga, koju se ovdje teško kleveće, kuću u Oborovu sa svojom obitelji očistila od smeća i fekalija, te je istoj omogućila život u normalnim higijenskim uvjetima. O svemu ovome srećom postoje fotografije i drugi dokazi koji se izvode u sudskom postupku. Čim je kuća dovedena u red, za što su zaslužne moje stranke, gđa. Papeš je zatražila da se sporni ugovor raskine, što dostavno govori o njezinim motivima.

Ističemo kako gđa. Papeš nije prevarena, jer takvo što ne dopuštaju zakonske odredbe. Predmetni je ugovor solemniziran kod javnog bilježnika koji je pri sklapanju istoga pojasnio gđi. Papeš značaj i posljedice takvog pravnog posla, pa je ista po vlastitoj volji i na opisani način dodatno upozorena, sklopila s gđom. Korugom predmetni ugovor, na čijem je zaključenju, po-

navljamo sama inzistirala. Gđa. Koruga nikada nije niti bi nagovorila ikoga na davanje ovlasti nad računima te osobe, te je i u ovoj situaciji upravo gđa. Papeš inzistirala na davanju ovlasti gđi. Korugi, a sve kako bi se bi olakšala život. Aneks ugovora je doista sklopljen, ali na inzistiranje gđe. Koruge koja zbog nerazumnog ponašanja gđe.. Papeš s njezinim računom nije htjela imati više ništa. Ugovor je pak, gđa. Papeš dobila prilikom potpisivanja, pa su neistiniti i navodi da je tražila primjerak od gđe. Dubravke i da joj ga ista nije htjela predati. Kućanske poslove uvijek je obavljala gđa. Koruga, samo ponekad uz pomoć vlastite poznanice, koju je osobno plaćala, o čemu posjeduje dokaze.

Također se napominje kako suprug gđe. Dubravke, gospodin Dragan Koruga (**čije se ime tu ne spominje, ali je jasno da se na njega misli) nema status umirovljenog branitelja, već je isti nositelj obrta koji pošteno zarađuje za život**, pa su i istome ovakve objede i laži kojima se insinuiralo kako isti ne zarađuje za život vlastitim rukama, već pokrada starce, teško naštetile.

Gđa.. Koruga je gospođu Papeš posjećivala redovno, a ugovorom nikada nije preuzela obvezu da će s istom živjeti. Ukoliko su dolasci gđe. Koruge zaista rjeđi, razlog tome su neprestani verbalni napadi gđe. Papeš i psihičko maltretiranje koje ista poduzima protiv moje stranke. Gđa. Koruga nikada i nigdje nije „proglasila“ gđu. Papeš dementnom jer ista nije medicinske struke niti za takvo što ima potrebne kvalifikacije (napomene radi, demencija je medicinski pojam). Gospođa Koruga i danas priprema hranu za gđu. Papeš, te joj istu donosi, ali gđa. Papeš istu odbija jesti, ostavlja ju da trune i potom svojim „prijateljima“ i poznanicima istu pokazuje, kako bi lažno i u svrhu sudskog postupka prikazala kako nema odgovarajuću skrb. Gospođa Koruga je gđi. Papeš višekratno nudila da makar preko zime živi na adresi obitelji Koruga u Zagrebu ili u stanu koji ta obitelj ima, u normalnim uvjetima, centralnom grijanju i higijeni, no gđa. Papeš to sustavno odbija, kao što odbija bilo kakvu pomoć obitelji Koruga. O tome su već u sudskom postupku progovarali i svjedoci, no ni to Vas očito nije zanimalo prilikom objave članka. Još jedna bezočna neistina usmjerena isključivo ka oštećivanju mojih stranaka navedena je u tvrdnji da je promjena vlasništva u korist kćeri gospođe Koruge izvršena niti tjedan dana nakon što je Nataša pokrenula sudski postupak. Neistinitost ove informacije je vrlo lako provjeriti, pa se tako jednostavnim uvidom u zemljišnu knjigu može vidjeti da je prijedlog za uknjižbu prava vlasništva za korist gđe. Gručić predan zemljišnoknjižnom sudu dana 11. studenog 2016. god. Punomoćnici gospođe Papeš su tužbu Općinskom građanskom sudu podnijeli dana 23. prosinca 2016. god., dakle mjesec i pol dana nakon predaje prijedloga za uknjižbu! Stoga nema govora o nikakvim „lukavim pravnim mudkama“ kako se insinuira u članku, a takav navod samo odaje pravno neznanje i malicioznost osobe koja je sastavljala ovakav članak.

Ne postoji niti jedan dokaz da je obitelj Koruga na bilo koji način „produljila postupak“ ili „otkazala ročišta“. Punomoćnik obitelji Koruga bio je nazočan svakom zakazanom ročištu, te isto nikada nije odgođeno zbog obitelji Koruga. Neistiniti su i navodi da gđu. Papeš Koruge „pri-

javljaju lokalnoj policijskoj stanici kao manipulativnu, dementnu osobu, prevaranticu, lažovicu“ jer prijave isključivo podnosi gđa. Papeš i to zbog nevjerojatnih razloga. Naime, kada gđa Koruga pokuša očistiti sobu u kojoj gđa. Papeš često prebiva i spava, od mačjeg urina i izmeta (jer gđa. Papeš dopušta mačkama da vrše nuždu na njezinu krevetu), tada gđa. Papeš prijete policijom ili jednostavno prijavi gđu. Korugu.

Neistina je i da je obitelj Koruga dio kuće uredila za svoju uporabu jer gđa. Papeš koristi 80% kuće, dok je gđa Koruga samo za sebe uredila jednu jedinu sobu u toj kući, kako bi imala gdje prespavati kada dođe kod gđe Papeš, te kako bi ta prostorija bila netaknuta budući da gđa Papeš namjerno dovodi u kuću brojne mačke koje pušta da vrše nuždu posvuda, unatoč upozorenjima da to nije dobro za njezino vlastito zdravlje i higijenu. Smiješno je da se tako „inteligentnoj i elokventnoj osobi“ mora objašnjavati da se higijena održavati mora, no unatoč tome, gđa. Koruga, zbog izbjegavanja sukoba koje gđa. Papeš izaziva svaki put pri pokušaju čišćenja, mora često čekati da gđa. Papeš napusti kuću, kako bi joj mogla zamijeniti posteljinu i očistiti sobu, a time joj i spasiti zdravlje.

Glede „stručnog mišljenja“ Ljubice Uvodić Vranić, ističemo da se radilo o svojevrsnom elaboratu koji nije bio niti predložen niti prihvaćen od strane suda u pripremoj fazi postupka, kada se jedino dokazi i mogu predložiti i usvojiti, slijedom čega sud nema nikakvih ovlasti da bi naknadno prihvatio dokaz, koji po svojoj naravi ni ne predstavlja dokaz već ponovno pristrano i jednostrano mišljenje osobe koja u konkretnom postupku nije bila predložena niti imenovana kao sudski vještak koji bi jedino bio ovlašten davati takvo mišljenje. Osim toga, u konkretnom se sudskom postupku ne raspravlja o poslovnoj sposobnosti gđe. Papeš, pa ni iz tog razloga takvom elaboratu u konkretnom sudskom postupku nema mjesta.

Konačno, nesitnita je i ova informacija: „...Unatoč tome, svojim povremenim posjetima Koruge i dalje vrše pritisak na nju, te je tako 27. lipnja 2021. muž Koruga došao pogledati stanje i usput joj ponovno rekao da je to njihova kuća te da što prije iseli.“ I ovdje se radi o potpuno neistinitom navodu, za koji ne postoji niti jedan dokaz. Očito se radi o navodu gđe. Papeš koja je jedini i isključivi izvor navoda ovog članka, o kojim navodima moje stranke nisu imale prava očitovati se. Drugim riječima, gđa. Koruga sa svojim suprugom uredno i nadalje izvršava sve obveze iz ugovora, plaća majstore za popravke koji se moraju izvršiti, kupuje drva, kupuje i kuha hranu koju donosi gđi. Papeš, pere rublje, ali zauzvrat dobija samo teške optužbe, klevete i sramoćenja. Gospođa Koruga i njezina obitelj uložili su znatna sredstva u uzdržavanje gđe. Papeš, o čemu postoje dokazi. Isti su na početku sudskog postupka inicirali i postupak mira koji je bio bezuspješan jer gđa. Papeš inzistira na raskidu ugovora, bez ikakvog obeštećenja mojih stranaka ili sa smiješno niskim ponudama. Istodobno, gđa. Papeš cijelo vrijeme opstruira uredno izvršenje ugovora, koristeći brojne „prijatelje“ (očito osobe s nekim osobnim interesima) kako bi sudu i javnosti prikazali svoju „istinu“ čiji je temelj najobičnija laž.

S poštovanjem, N. Grof, odvjetnik.“

Nekretanjem u smrt

Jedna od karakteristika današnjeg urbaniziranog stila življenja je neketanje, nedovoljna fizička aktivnost, to jest „sjedeaća“ zanimanja. Mnogi od nas još su uvijek robovi „začaranog četverokuta“: stolac na radnom mjestu, automobil, dizalo u kući i kauč pred televizorom.

Pred televizorom dremuckamo do zadnje emisije, a onda se strovalimo u krevet. Nedovoljno kretanje je suvremena i jako proširena bolest. Hodanje, temeljni dio naše fizičke aktivnosti, sveo se na najmanju moguću mjeru. Čovjek nije stvoren da bude u mirovanju. Fizička je neaktivnost sasvim neprirodna ljudskom organizmu. Današnji se čovjek sve manje kreće, a sve više jede, uz stalan porast potrošnje kave, cigareta, alkohola, energetskih pića i lijekova. Valja imati na umu da je mišićni rad nužan preduvjet za život i opstanak čovjeka.

U našoj se zemlji sportskom rekreacijom bavi oko šest posto ljudi. Taj je postotak još manji ako se isključe oni koji se takvom rekreacijom bave samo povremeno. U zemljama s razvijenom fizičkom kulturom, u sportskoj rekreaciji sudjeluje 30 do 50 posto stanovništva. Pogledajte dokle smo dogurali: čak imamo i automatske mjenjače kanala na televiziji, jer nam je teško ustati iz udobne fotelje. Ulazimo u tramvaj zbog jedne stanice, sjedamo u auto zbog kupovine u susjednoj ulici, uzimamo lift zbog jednog kata! Ako ovako nastavimo zaboravit ćemo hodati i trčkarati.

Međutim, takvom životnom stilu suvremene industrijske civilizacije mi plaćamo velik danak. U čemu se on sastoji? Svjedoci smo epidemije srčano-žilnih bolesti (dobro, osim nedovoljnog kretanja, ona je uzrokovana i nepravilnom prehranom, pušenjem i obiljem psihičkih stresova kojima smo izvrgnuti), kao što je infarkt i povišeni krvni tlak, porasla je učestalost šećerne bolesti, prekomjerne tjelesne težine, povećanih masnoća u krvi, nesаницe, nervoza, ozljeda na poslu i kod kuće, prometnih nezgoda itd. Neki nazivaju te bolesti civilizacije „bolestima neketanja“ ili „bolestima sjedećih zanimanja“. Dakle vidimo da to katastrofalno stanje naše fizičke kondicije ima nesagledive posljedice na naše zdravlje.

Velik broj istraživanja to je potvrdilo. Zanimljivo je jedno ispitivanje u kojem su uspoređivali učestalost pojave srčanog infarkta kod konduktera i vozača londonskih autobusa (onih

na kat). Tjelesno neaktivni vozači oboljevali su u većem broju od tjelesno aktivnih konduktera! Ljudi „sjedeaćih zanimanja“, a tu su među prvima vozači svih prijevoznih sredstava, koji izvan radnog vremena malo ili nikako ne posvećuju pažnju fizičkim aktivnostima, čine ugroženu grupu za srčana oboljenja.

Što preporučiti vozačima, ali i svim onim drugim suputnicima koji dugo vremena provode u prijevoznom sredstvu?

Ako ste na dugotrajnim vožnjama, prekinite vožnju na nekoliko minuta, svakih jedan i pol do dva sata. Prohodajte malo, svinite tijelo i čučnite par puta, podižite se naizmjenično na prstima, pa na petama. Duboko udahnite i snažno izdahnite nekoliko puta. To je izvrsna ventilacija pluća, koja osnažuje organizam. Takva razgibavanja preporučuju se ne samo vozaču, nego i svim drugim suputnicima. Između ostalog, cilj svega toga je aktivirati nožne mišiće i pojačati cirkulaciju krvi u nogama. Zbog nepromjenjivog položaja tijela i svinutih nogu kroz duži vremenski period, krvna cirkulacija je usporena, a to je glavni rizični faktor opasnog ugruška krvi – tromba. Suputnici mogu i za vrijeme vožnje povremeno obavljati razgibavanje svojih stopala. Te su vježbe vrlo korisne.

Nije na odmet ovdje skrenuti pažnju vozačima na jedno često, a potpuno krivo ponašanje. Koliko puta se događa da za vrijeme dugotrajne, naporne vožnje, pod teškim uvjetima, možda i noću, vozač zaustavi auto, kako bi se otišao na „kavu radi osvježenja“. Potpuna zabluda! Kava neće vozača osvježiti. Jedino osvježenje može biti da se nasloni glava na naslon ili na upravljač i da se zadrijema 10 do 15 minuta. Ne treba ni zadrijemati, dovoljno je imati zatvorene oči. Kolika djeca bi i danas imala svog tatu da je tata samo to učinio, umjesto što je otišao na „kavu da se malo razbudi“!

Kava nije ni jednog vozača odmorila od duge zamorne vožnje, one kad vozač počinje osjećati i pospanost. U takvom slučaju vozača može osvježiti, odmoriti, učiniti ga novim čovjekom samo, makar i kratkotrajni, san ili barem zatvorene oči kroz neko vrijeme. To dobro znaju oni koji osjete oladne kapke. U takvim situacijama kava je nemoćna, ali i opasna, jer može vozača zavarati. Sretna vam vožnja!

dr. Ivo Belan

ŽIVOTINJSKI COVID TEST

Psi spašavaju živote njuškanjem

U naprednim zemljama čini se sve kako bi se smanjila smrtnost starijih osoba od Covid virusa. Tako je u Francuskoj u tijeku projekt u kojem istrenirani psi njuškanjem pronalaze osobe u domovima za starije koji su pozitivni na virus. Korisnici domova skidaju svoje majice koje se stavljaju u posebne odjeljke, a psi njuše dijelove tih majica ispod pazuha. Tako je zlatni retriever Pokaa ostvario impresivan rezultat, naime u 100 posto simptomatskih slučajeva detektira Covid virus, kao i u 94 posto asimptomatskih slučajeva.

Time se oni koji su zaraženi mogu na vrijeme izolirati i ne širiti virus dalje. Što je još važnije, Pokaa ima sposobnost detektirati virus 48 sati prije nego što PCR test pokaže da je osoba pozitivna! Sistem je sljedeći, Pokaa pomiriše majicu, i u slučaju da je nanjušio virus, ostane dugo sjediti kraj nje. Vlasnik majice se nakon toga mora testirati na Covid, s tim da ako je prvi put negativan, mora to ponoviti za 48 sati. U slučaju da Pokaa ne nanjuši virus, brzo se vrati trenerici, odnosno ne ostane sjediti pokraj majice.

Strah od bolesti

Sve je počelo proljetos kao povremeno, nedovoljno jasno locirano, bockanje u grudima. Ponekad se to činilo kao bockanje u srcu. Nisam zbog toga bila zabrinuta jer sam neposredno prije toga bila na sistematskom pregledu na kojem je utvrđeno da je sve u redu. Potrajalo je to bockanje, ali sada je bilo intenzivnije i češće na desnoj strani. Pipanjem desne dojke napipala sam neku tvrdu malu izraslinu koja je izazvala na trenutak oštru bol. Na trenutak sam pomislila nije li to ipak nešto na

la na ultrazvučni pregled. Sva je sreća da je pregled prošao relativno brzo, da mi je liječnik rekao da je nalaz potvrdio ranije sumnje i da se radi o karcinomu. Naglasio je da trebam odmah nastaviti s daljnjim pretragama, odnosno s liječenjem.

Dok sam čekala nalaz, rasplakala sam se. Da nije bilo u hodniku drugih pacijenata, mislim da bih i urlala od bijesa. Ne sjećam se kako sam izašla iz ordinacije. Bila sam omamljena, nesvjesna kako sam došla do taksija i rekla adresu. Kad sam došla kući, plakala sam u sav glas, ridala i obećala samoj sebi da se neću predati, već da ću početi borbu za život. Motivaciju imam.

Tako je počeo moj „hod po mukama“. U trenutku sam postala svjesna da ne idem na more. Opet neću vidjeti Korčulu. Prošle godine zbog pandemije nisam išla na ljetovanje, a sada opet ne idem. Bila sam na trenutak srdita na samu sebe. Ako sam gotovo pola godine sumnjala na neke zdravstvene probleme, mogla sam odgoditi još neko vrijeme njihovo rješavanje. Glas razuma ipak je učinio svoje. Sada znam da je to kraj jednog dijela života.

Umjesto mirnog starenja, druženja s prijateljima, uživanja u igri s unukama, moram započeti borbu s opakom bolešću. Nastavila sam s daljnjim pretragama i sada imam nalaz radiologa, nalaz kreatinina i biopsiju. Sada očekujem konačnu odluku o liječenju. Posljednju pretragu sam napravila prije nekoliko dana i sada proživljavam svaki dan sve teže. Prvi tjedan nije mi se činilo tako neizvjesno. Sada je i količina straha mnogo veća.

Gotovo sve pretrage su posebne. Rijetko se susrećemo s takvim pomalo mehanič-

kim igračkama. Magnetska rezonanca: meni su pričale neke pacijentice da idete u neki mračni tunel, druge o strašnim zvukovima koji se iznenada javljaju i izazivaju trzanje pa ih onda puno ponavljaju. Ja nisam doživjela tako. Unaprijed svaki put vas liječnik obavijesti kad ide zvuk. Malo je zapravo neobično, ali nije strašno.

Novo normalno u bolnici je drugačije nego u dobra stara vremena. Nema gužvi po hodnicima. Pacijenti se naručuju, a u isto vrijeme naručuju se po dva pacijenta. Liječnici šutke rade svoj posao. I sama sam imala užasan dojam podruma koji je prazan, tu i tamo doista djelovao sablasno. Grobna je tišina, a ljudi koji dolaze prilagode se ambijentu. Osim toga svaki lista poneki list svoje knjige života. I prolazim tako drugi put, a jedna poluotvorena vrata propuh otvara i zatvara.

Strah i neizvjesnost očekuje svaku ženu zbog operacije dojki, a većinu koja dolazi u ove prostore to očekuje. Osim toga dojka je simbol majke koja tako hrani svoje potomke. I, kao, nema ženske ljepote bez lijepih grudi.

Sada se sjećam dviju žena s kojima sam razgovarala davno upravo o takvim problemima i strahovima. Bile su mlade, živjele u ruralnim sredinama gdje je to bila sramota ako se saznalo, i nikad se nisu udale.

Sada sam ja na redu. Nakon dva tjedna od saznanja da su promjene na grudima stvarnost, ne predajem se. Ako preživim, pričat ću. Priznajem, užasno se bojim. Zašto tako kasno kad nemam dovoljno snage. Ipak treba pokušati. Svi koji tako nešto dožive, osobito u starijim godinama, trebaju samo hrabro ići dalje.

dojci? Nije li nešto zloćudno?

Bila sam u akciji za odlazak na ljetovanje i odbacila sam tu mogućnost. Ljudi vrlo često podsvjesno ne žele rasvijetliti prisutni problem. To potiskivanje zapravo je naš obrambeni mehanizam da nam nepredviđeni događaji ne „pokvari“ planove ili dobro raspoloženje. Svjesno sam željela svakako otići na ljetovanje i povratak „novog normalnog života“. Ipak, razum i briga i odgovornost za vlastito zdravlje nadvladali su. Izabranoj liječnici sam rekla moja zapažanja i nakon pregleda me odmah posla-

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Uzdržavanje tri člana obitelji?

Pitanje: U slavonskom selu u blizini Osijeka živim u obiteljskoj kući sa suprugom i kćerkom, kojoj je oduzeta poslovna sposobnost. Ja sam kćerkin zakonski skrbnik. Osim kuće, imamo i šest hektara zemlje, te vikendicu. Htjeli bismo otići u dom za starije osobe, jer oboje imamo više od 80 godina. Ne želimo ostaviti kćerku bez skrbi. A susjed me moli da sklopimo ugovor o doživotnom uzdržavanju, u kojem bi se on obvezao na uzdržavanje cijele obitelji, uključujući i kćerke nesposobne za samostalan život. Supruga i ja smo u mirovini, tako da će kćerka, pored naslijeđene imovine, po nama steći i obiteljsku mirovinu. Zanima me, da li je to pravno moguće, te u kakvom je statusu moja kćerka, kao treća osoba u ugovoru o doživotnom uzdržavanju? (**I. M., Osijek**)

Odgovor: Možete sklopiti ugovor o doživotnom uzdržavanju sa susjedom i njegovom suprugom, a u koji ćete kao uzdržavanu osobu upisati i kćerku, te detaljno razraditi sve obveze susjeda kao uzdržavatelja. Budite oprezni prilikom sklapanja ugovora, da slučajno ne potpišete ugovor o dosmrtnom uzdržavanju, koji bi za Vašu obitelj bio štetan. Nemojte donositi brze odluke, jer je možda sigurnije, da Vi i supruga idete u dom za stare i nemoćne, a kćerku smjestite, u dogovoru sa centrom za socijalnu skrb u odgovarajuću ustanovu ili smještaj, koji je prikladan za Vašu kćerku.

Predbračni ili bračni ugovor

Pitanje: Sklopila sam s mužem prije vjenčanja predbračni ugovor u kojem smo napisali da plaće iz ugovora o radu nisu zajednička imovina, jer smo već tada imali različite plaće, kada je moj tadašnji zaručnik, a sadašnji muž imao nekoliko puta veću plaću od mene. Od početka našeg poznanstva je bio poduzetnik a i sada više nije tako uspješan. Nakon 15 godina braka nastali su problemi, te će po mojoj procjeni doći do razvoda braka, a imamo dvoje maloljetne djece. Ako se rastanemo, slijedi podjela bračne stečevine. Kakva su moja prava? (**A.P., Zagreb**)

Odgovor: U obiteljskom Zakonu ne postoji predbračni ugovor, nego postoji bračni ugovor, te se smatra predbračni ugovor kao bračni. U Vašem slučaju, ugovor je važeći i vrijede odredbe obiteljskog Zakona o bračnoj stečevini. U skladu je sa zakonom, što ste se dogovorili i napisali ugovor da se zarade bračnih drugova ne dijele na jednake dijelove, već u cijelosti pripadnu pojedinom bračnom drugu koji je ostvario taj dohodak. Inače, ukoliko nema ugovora, imovina se dijeli na jednake dijelove, bez dokazivanja o pojedinačnom stjecanju imovine za domaćinstvo.

Nužni prolaz iz komoditeta

Pitanje: Prije osam godina dobio sam od susjeda nužni prolaz preko njegove zemlje u širini od tri metra cijelom dužinom uz ogradu do moje zemlje. Ugovor je ovjeren kod javnog bilježnika. To pravo sam koristio nekoliko godina, dok nisam kupio drugu zemlju do susjeda, na drugoj strani, s koje imam pristup na javni put. Taj put je daleko duži, nego ovaj put nužnog prolaza.

Susjed mi sada zabranjuje prolaz preko navedenog nužnog prolaza, jer imam drugi izlaz na javni put. Spor na sudu pokrenuo je susjed. Hoću li moći zadržati nužni prolaz? (**M.T., Samobor**)

Odgovor: Taj problem ćete morati rješavati sudskim putem. Pokušajte se dogovoriti sa susjedom oko zadržavanja prolaza preko njegove zemlje, jer sudski spor je često neizvjestan, iako ima vjerojatnosti da bude i u Vašu korist. Teško je predvidjeti kako će se završiti sudski spor.

Mirovina iza kćerke

Pitanje: Živjela sam sa kćerkom i unukom u zajedničkom domaćinstvu u stanu, koje je vlasništvo moje kćerke, a kako nemam mirovinu, ona me uzdržavala. Iznenada je kćerka umrla od srčanog udara prije četiri mjeseca. Kćerka je bila u radnom odnosu do smrti. Unuk se zaposlio i oženio, te dobio dijete. Ostala sam živjeti s unukom i nemamo problema u zajedničkom životu. S obzirom da nemam mirovinu, a imam 69 godina, imam li pravo na obiteljsku mirovinu od pokojne kćerke, jer, ponavljam s njom sam živjela u zajedničkom domaćinstvu i preko nje imam i zdravstveno osiguranje? (**K. T., Trogir**)

Odgovor: Vi imate pravo na obiteljsku mirovinu, jer Vas je kćerka uzdržavala do svoje smrti, nemate sredstava za život, te ste nesposobni za rad. Uvjet za obiteljsku mirovinu koju je najmanje navršениh 60 godina, ali ćete morati dokazati HZMO-u, da stvarno niste sposobni za rad. Obratite se navedenom Zavodu za podnošenje zahtjeva za mirovinu sa priloženim dokazima.

Nestašna kruška

Pitanje: Dugo je postojao nesporazum oko međe između nas i susjeda. Nakon postignutog sporazuma, odlučio sam postaviti ogradu na međi. Susjed mi ne dozvoljava graditi na međi, nego traži da se udaljim od međe bar 30 cm. Ima još jedan problem: grane moje kruške prelaze na drugu stranu kod njega, pa onda on pobere plodove kruške na svojoj strani. Tko je u pravu? (**A. J., Garčin**)

Odgovor: Ogradu, koju želite postaviti na međi u skladu je sa zakonom i susjed Vam to neće moći osporiti. Grane kruške, koje prelaze kod susjeda i susjed uzima plodove, to nećete moći zabraniti, jer za takvu radnju ima pravno uporište. Vi možete odsjeći grane, koje prelaze kod susjeda.

pravni
savjeti

Odgovara:
Ante Kuprešak
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovalište
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/4655111/244
ili 01/4615797

Nikola Bošković, predsjednik Podružnice SUH-a Žrnovnica

Prioritet je povećanje mirovina

„Unatoč, kako kažu, rekordnom usklađivanju mirovina, mi umirovljenici nakon ove inflacije živimo gore nego prije“

Nikola je prije 78 godina rođen u Žrnovnici, a posljednje 52 godine u skladnom je braku sa suprugom Sonjom, koja je rođena Korčulanka. Zajedno su ponosni roditelji dviju kćeri i jednog sina, te imaju još osmero unučadi (šestero ženskih i dva muška) te još dvije prauke. Jedan sin mu je strojar, a drugi kemijski tehničar, ali ne radi u struci. Kćer je pak upravna referentica i radi na Trgovačkom sudu.

Nikola je po zanimanju vodoinstalater, cijeli radni vijek proveo je u tvrtki Termofriz, a najviše je radnog vremena proveo održavajući mjesni vodovod u Žrnovnici. U mirovinu je otišao 2003. godine te se često susretao s umirovljenicima iz tog mjesta, te ga je to ponukalo da se ubrzo učlani u SUH. Paralelno sa svojim umirovljeničkim aktivizmom, Nikola je i član lokalnog nogometnog kluba NK Mosor, te je njegov strastveni navijač. Za predsjednika Podružnice SUH-a Žrnovnica izabran je prije dvije godine, ali iskreno kaže da se i nema s puno čim pohvaliti.

„Covid kriza nam je nanijela ogromnu štetu. Morali smo odustati od druženja i izleta, što je mnogima teško palo. A što je najgore, ostali smo bez svoje prostorije gdje smo se sastajali. Mjesni odbor uskoči, pa nam posudi dvoranu za sastanke, a i financirali su nam autobus za odlaske na izlete. Kako prošle godine zbog situacije s koronom nismo koristili autobus, ostalo nam je nešto sredstava pa smo našim članovima na Novu godinu poklonili jedan mali bakalar, kalendar i malo kolača. To je bio pun pogodak, jer su svi bili sretni i zadovoljni, te smo primili puno zahvala.“

No, umirovljenici iz žrnovničkog kraja žive kao prosječni hrvatski umirovljenici. Nikola prima 3.400 kuna mirovine te kaže da živi osrednje, ni dobro ni loše. No, svjestan je da bi trebalo biti bolje, ali i da ima

onih koji žive lošije od njega.

„Moji članovi podružnice najviše se žale na niske mirovine, i to ih definitivno jako tišti. Meni supruga ne prima mirovinu, ali imamo nešto zemlje, te uzgajamo zelje, voće, masline i vinograd pa si nekako popravimo kućni budžet“, kazao je Nikola.

Što se tiče samog položaja većine umirovljenika u Hrvatskoj, Nikola smatra kako ne vidi napredak u poboljšanju njihovih prava, kao ni visina mirovine. Posljednja usklađivanja koja vladajući u javnosti prikazuju kao neka rekordna, prosječne mirovine podigla su tek za šezdesetak kuna.

„Kad pogledamo taj rast, a da su cijene nekih osnovnih namirnica u trgovinama skočilo po 20-30 posto, i da inflacija samo buja, onda definitivno mi umirovljenici živimo gore nego prije. Sve je gore i gore. Stoga svakako podržavam posljednje napore umirovljeničkih udruga da se promijeni formula usklađivanja mirovina, ali i da oni najsiromašniji umirovljenici imaju još povoljnije usklađivanje.“

Ne čudi što Nikola ima želju da svi umirovljenici u Hrvatskoj imaju mirovine koje će im osigurati dostojanstven život u starosti, i da nam se mirovine što prije približe standardima ostatka Europske unije.

„Borba za povećanje mirovina mora biti SUH-ov prioritet. Dakako, puno je tu još problema gdje su umirovljenici zakinuti u ostvarivanju svojih prava, a zato smo mi tu da im pomognemo.“

Nikola smatra da se današnje društvo olako „rješava“ umirovljenika, iako bi oni mogli svojim povremenim radom u mirovini usavršavati mladi kadar, jer imaju bogato iskustvo i znanje. Time bi, kaže, bilo višestrukih koristi, jer bi umirovljenici za par odrađenih sati imali dodatni izvor prihoda i ne bi morali živjeti toliko skromno, a mlade kolege bi

puno naučile od njih, i svi bi imali koristi, pa i poslodavci kojima je to isto u interesu.

Na inicijativu SUH-a i MUH-a Vlada je dala zeleno svjetlo za uvođenje novog modela obiteljske mirovine koje bi trebao krenuti početkom 2023. godine. Upitali smo Nikolu što misli o prijedlogu umirovljeničkih udruga da obiteljski umirovljenik/ca može imati izbor, prvo da umjesto 70 posto uzme 80 posto mirovine preminulog partnera, ili opciju da zadrži svoju mirovinu te dobije 10 do 50 posto supružnikove.

„To je odlična ideja, s obzirom da se zna da obiteljski umirovljenici imaju jako niske mirovine. Zapravo je čudno da se to vuče sve ove godine, i još nije riješeno, jer je nevjerojatno da u slučaju kad jedan partner premine drugi automatski pada u teško siromaštvo.“

Nikola je pohvalio i to da je Vlada RH prihvatila inicijativu umirovljeničkih udruga da se isplati tzv. solidarni Covid dodatak. No, prema prvim procjenama trebalo ga je dobiti 850 tisuća umirovljenika, no dobilo ih je 140 tisuća manje, jer mnogi nisu ni znali da moraju dostaviti potvrde ako su imali inozemnog staža. Ipak, Vlada je nakon pritiska umirovljeničkih udruga i stranaka odlučila uvesti i treći rok za isplatu svima onima koji su imali pravo na taj dodatak, a nisu ga ostvarili.

„To je samo dokaz da se samo pritiscima i stalnim zahtjevima može nešto postići. Dakako, treba pohvaliti i Vladu što je ipak promijenila mišljenje, jer su prvotno kazali da neće biti nikakvih novih rokova. No, unatoč svemu, u ovakvoj situaciji s Covidom, kada je smrtnost starijih ljudi nikad veća, i kad su mirovine među najgorima u Europi, Covid dodatak je tek mali iznos koji ne mijenja teški položaj većine hrvatskih umirovljenika“, zaključio je Nikola za kraj.

Igor Knežević